॥ శ్రీహరిః ॥

988

తిరుప్పావై

మేలుకొలుపులు

(విష్ణుసహస్రనామ స్తోత్ర సహితమ్)

तिरुप्पावै (सटीक्) और विष्णुसहस्रनाम स्तोत्र सहित् - (तेलुगु)

ఆంధ్రానువాదము

టి.కె.వి. రాఘవన్

గీతాప్రెస్

గోరఖ్‌పూర్ - 273005

॥ శ్రీహరిః ॥

నివేదన

శ్రీ విష్ణుచిత్తులు (పెరియాళ్వారు) తనకు సాక్షాత్కరించిన విష్ణుభగవానునికి అతని ఆయుధాది పరివారానికి వేలవేలేండ్లు జయం కలగాలని మంగళాశాసనం చేసిన **'తిరుప్పల్లాండు'** శ్రీరంగనాథునకు మాలాకైంకర్యంతో తరించిన (మేలుకొలుపు) భక్తాంఘ్రిరేణువు (తొండరడిప్పొడి ఆళ్వారు) స్వామికి పాడిన **'తిరుప్పళ్ళియెఝుచ్చి'** అపర సీతగా అయోనిజయై జన్మించి విష్ణుచిత్తుల పెంపకంలో త్రికరణశుద్ధిగా కృష్ణపరమాత్మనే వరించి వ్రతరూపంగా గోదాదేవి (ఆండాళ్) పాడిన **'తిరుప్పావై'** తమిళంలో ఉన్నవి. ఈ ప్రబంధాలకు తెలుగు తాత్పర్యం కూర్చిన **టి.కె.వి. రాఘవన్**గారికి, తప్పొప్పులు సరిచూచిన **డా॥ కే.వి. సుందరాచార్యుల**గారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము.

మిగతాగ్రంథాలవలెనే ఈ 'తిరుప్పావై' ప్రబంధాన్ని ఆదరించి అనుభవించమని పాఠకులకు మనవిచేస్తున్నాము.

– ప్రకాశకులు

గీతాప్రెస్, గోరఖ్‌పూర్

పొదుత్తనియన్లు

మణవాళమహామునిగళ్ తనియన్ - శ్రీరంగనాథులు ప్రసాదించినది

శ్రీశైలేశ దయాపాత్రం ధీభక్త్యాది గుణార్ణవమ్ ।
యతీన్ద్ర ప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్ ॥

శ్రీ గురుపరంపర తనియన్ - కూరత్తాళ్వాన్ ఆనతిచ్చినది

లక్ష్మీనాథ సమారమ్భాం నాథ యామున మధ్యమామ్ ।
అస్మదాచార్య పర్యన్తాం వన్దే గురుపరమ్పరామ్ ॥

ఎంబెరుమానార్ తనియన్ - కూరత్తాళ్వాన్ సాయించినది

యోనిత్యమచ్యుత పదామ్బుజ యుగ్మరుక్మ
వ్యామోహత స్తదితరాణి తృణాయ మేనే ।
అస్మద్గురో ర్భగవతోఽస్య దయైకసిన్ధోః
రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥

నమ్మాళ్వార్ తనియన్ - ఆళవందార్ సాయించినది

మాతాపితా యువతయస్తనయా విభూతిః
సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్ ।
ఆద్యస్య నః కులపతే ర్వకుళాభిరామం
శ్రీమత్తదంఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా ॥

ఆళ్వారులతనియన్ - శ్రీపరాశరభట్టర్ ఆనతిచ్చినది

భూతం సరశ్చ మహదాహ్వయ భట్టనాథ
శ్రీభక్తిసార కులశేఖర యోగివాహాన్ ।
భక్తాంఘ్రిరేణు పరకాల యతీన్ద్రమిశ్రాన్
శ్రీమత్పరాఙ్కుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ ॥

❖ ❖ ❖

తిరుప్పల్లాండు

(పెరియాళ్వార్ గానము చేసినది)

పెరియాళ్వార్ తనియన్ - నాథమునులు ఆనతిచ్చిరి

గురుముఖమనధీత్య ప్రాహ వేదానశేషాన్
నరపతి పరిక్ల్పప్తం శుల్కమాదాతు కామః ।
శ్వశురమమరవన్ద్యం రఙ్గనాథస్య సాక్షాత్
ద్విజకులతిలకం తం విష్ణుచిత్తం నమామి ॥

పాండియభట్టర్ సాయించినది

మిన్నార్ తడమదిళ్ శూళి విల్లిపుత్తూ రెన్ఱొరుకాల్,
శొన్నార్ కళఱ్కమలం శూడినోం మున్నాళ్
కిళియఱుత్తా నెన్ఱురైత్తోం, కీళ్మైయినిల్ శేరుమ్,
వళియఱుత్తోం నెంజమే వన్దు
పాణ్డియన్ కొణ్డాడ ప్పట్టర్ పిరాన్ వన్దానెన్ఱు
ఈణ్డియ శఙ్గ మెడుత్తూద, వేణ్డియ,
వేదఙ్గళోది విరైన్దు కిళియఱుత్తాన్,
పాదఙ్గళ్ యాముడైయ పత్తు ॥

★ **పల్లాణ్డు పల్లాణ్డు పల్లాయిరత్తాణ్డు! పలకోడి నూఱాయిరమ్**
మల్లాణ్డ తిణ్డోళ్ మణివణ్ణా! ఉన్ శేవడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు ॥ 1

తాత్పర్యము : జయీభవ! స్వామీ! విజయీభవ! ఎల్లపుడు నీకు జయమగుగాక! వేల సంవత్సరములు, అనేక బ్రహ్మకల్పములు, కాలతత్త్వము ఉన్నంతవరకు వేలకొలది సంవత్సరములు కమలములవంటి నీయొక్క అరుణారుణ పాదారవిందముల సౌందర్యమునకు ఎపుడూ రక్ష కలుగుగాక!

★ **అడియోమో డుం నిన్నోడుం పిరివిన్ఱి ఆయిరం పల్లాణ్డు**
వడివాయ్ నిన్ వలమార్బినిల్ వాళ్ గిన్ఱమంగైయుం పల్లాణ్డు!
వడివార్ శోదివలత్తుఱైయుం శుడరాళియుం పల్లాణ్డు
పడైపోర్ పుక్కు ముళఙ్గుం అప్పాఞ్చశన్నియముం పల్లాణ్డే ॥ 2

తాత్పర్యము : మేము నీకు దాసులము, నీవు మాకు స్వామివి. మన బంధము జన్మజన్మాంతరములందు ఎడబాటులేక వేలాది సంవత్సరములు నిత్యముగా నుండుగాక! నీ వక్షమున కుడిప్రక్క నిలచియుండు శ్రీమహాలక్ష్మియు వేల సంవత్సరములు వర్ధిల్లుగాక! సౌందర్యము, తేజస్సు, రెండునుగల నీ కుడిచేతి సుదర్శనచక్రము శత్రునాశకరము, అది వేల సంవత్సరములు వర్ధిల్లుగాక! సేనలు మోహరించిన యుద్ధమున ప్రవేశించి, ఘోషించెడి ఆ పాంచజన్యము వేల సంవత్సరములు వర్ధిల్లుగాక!

వాళాట్పట్టు నిన్ఱిరుళ్ళీరేల్ వన్దు మణ్ణుం మణముమ్ కొణ్మిన్
కూళాట్పట్టు నిన్ఱీర్గళై యెజ్గళ్ కుళువినిల్ పుగుదలొట్టోమ్
ఏళాట్కాలుం పళిప్పిలోం నాజ్గళ్, ఇరాక్కదర్వాళ్, ఇలంగై
పాళాళాగ ప్పడై పొరుదానుక్కు, పల్లాణ్డు కూరుదుమే ॥ 3

తాత్పర్యము : భక్తులారా! భాగవతులారా! అనంతసుఖదాయకమైన శ్రీమన్ నారాయణుని సేవలు చేయుటయే భాగ్యముగా తలచినవారందరు దయచేయుడు. మాతో కలియుటకు రండు. మృత్సంగ్రహణము, కల్యాణము మొదలగు సేవలయందు అన్వయించుటకు రండు. ధన్యులు కండు. కుక్షింభర జీవులు, వేరు ప్రయోజనములు కోరువారు, మా తోడి కలయికకు అనర్హులు. మేమందరము ఇరువదియొక్క తరములపాటు భగవంతునికి దూరమగు పాపములు లేనివారము. రాక్షసులకు నివాసమగు లంకలోని వారందరిని మూలనాశము అగునట్లు సైన్యము కూర్చుకొని యుద్ధము చేసిన రామునికి జయము పలుకువారము సుమా!

ఏడునిలత్తిల్ ఇడువదన్ మున్నంవన్దు, ఎజ్గల్ కుళాం పుగున్దు,
కూడు, మనముడై యీర్ కళ్ వరంబొళి, వన్దొల్లై క్కూడుమినో
నాడునగరముం నన్గఱియ, నమోనారాయణాయ వెన్ఱు,
పాడు, మనముడై ప్పత్తరుళ్ళీర్!, వన్దు పల్లాణ్డు కూఱుమినే ॥ 4

తాత్పర్యము : అన్నిరకముల పాపములకు కారణమైన ప్రకృతిలో పడకమునుపే నీచమగు పురుషార్థములు విడిచి, అతిశీఘ్రముగా మాతో వచ్చి చేరుడు. గ్రామములవారు, నగరములవారు బాగుగా తెలిసికొనునట్లు 'నమోనారాయణ'యను మంత్రమును గానము చేయుచు, సదా గానము

చేయుట యందాసక్తిగలిగి, భక్తుల బృందమున చేరి భగవంతునికి మంగళమని పలుకుడు.

అణ్డక్కులత్తు క్కదిపది యాగి, అశుర రిరాక్కదరై,
ఇణ్డై క్కులత్తై యెడుత్తుక్కళైన్ద, ఇరుడీకేశన్ తనక్కు
తొణ్డ క్కులత్తిలుళ్ళీర్! వన్దడితొళుదు, ఆయిరనామం శొల్లి,
పణ్డైకులత్తై త్తవిర్న్దు, పల్లాణ్డు పల్లాయిరత్తాణ్డెన్మినే ॥ 5

తాత్పర్యము : బ్రహ్మాండ భాండములకు నాయకుడై, దానవుల, రాక్షసుల అసంఖ్యాక సమూహములను నిర్మూలమొనరించిన, హృషీకేశునికి, భక్తుల సమూహముల చేరిన మీరు మీమీ స్వరూప స్వభావములను మార్చుకొని, మాతో వచ్చి చేరి, భగవంతుని పాదారవిందములు సేవించి, ఆతని సహస్రనామములు పలికి, వేల సంవత్సరములు నిత్యముగా నుండవలెనని మంగళాశాసనము చేయుడు.

ఎన్దై తందై తందై తందై తమ్మూత్తప్పన్ ఏళ్ పడికాల్తొడఙ్గి,
వన్దువళివ ళియాట్చెయ్గిన్రోమ్, తిరువోణ త్తిరువిళవిల్
అన్దియమ్బోది లరియురువాగి, యరియై యళిత్తవనై,
పన్దనైతీర ప్పల్లాణ్డు, పల్లాయిరత్తాణ్డెన్ఱు పాడుదుమే ॥ 6

తాత్పర్యము : నేను మాత్రమే కాదు, నా తండ్రి, అతని తండ్రి, తాతముత్తాతలు, అతని తండ్రియు, తాతయు అనినట్లు ఏడు తరములు మొదలుకొని, వచ్చి పరంపరగా సేవలు చేయుచున్నాము. శ్రవణనక్షత్ర ఉత్సవ సమయమునందు, అసురసంధ్యా సమయున నరసింహుని రూపములో అవతరించి, శత్రువు హిరణ్యకశిపుని వధించిన వానికి, శ్రమ తీరునట్లు నిరంతరము సర్వకాలములు జయము కలుగవలెనని ప్రార్థించెదము.

తీయిఱ్పొలిగిన్ఱ శెఞ్జుడరాళి, తిగళ్తిరు చ్చక్కరత్తిన్,
కోయిఱ్పొఱియాలేయొత్తుణ్డునిన్ఱు, కుడికుడియాట్చెయ్గిన్రోమ్
మాయప్పొరుపడై వాణనై, ఆయిరన్తోళుం పొళికురుది
పాయ, శుళిత్తియ ఆళివల్లానుక్కు, పల్లాణ్డు కూఱుదుమే ॥ 7

తాత్పర్యము : తేజస్సుగల పదార్థములన్నింటికంటెను, గొప్పగా ప్రకాశించుచు, నిరతిశయమైన ప్రకాశము కల శ్రీసుదర్శన చక్రము

వెలసియున్న ఆలయమై, గుండ్రముగా నున్న చిన్నెలుగల భుజములు కలిగిన, స్వామికి మేము, మా సంతతి సేవలు చేయుచు సాగుచున్నాము. మాయా యుద్ధమందు అందెవేసిన చేయి అగు సేనలుగల బాణుని వేయి భుజములనుండి స్రవించిన రక్తము వెల్లువలై పారునట్లు చుట్టును జ్వలించు సుదర్శనుని నియమించువానికి జయమని పలుకుదము.

నెయ్యిడై నల్లదోర్ శోఱుం, నియతము మత్తాణి చ్చేవగముమ్,
కైయడైక్కాయుం కళుత్తుక్కుప్పూణొడు, కాదుక్కుకుణ్డలముమ్
మెయ్యిడ నల్లదోర్ శాన్దముం తన్దు, ఎన్నై వెళ్ళుయిరాక్కవల్ల,
పైయ్యుడైనాగ ప్పగైక్కొడియానుక్కు, పల్లాణ్డు కూఱువనే ॥ 8

తాత్పర్యము : నేతితో కూడి, అత్యంత రుచ్యమగు ప్రసాదము, నిరంతరము సమీపముననే యుండి చేయు సేవయు, స్వామి స్వహస్తముతో ప్రసాదించు తాంబూలము, కంఠాభరణములు, చెవులకు ధరించు కుండలములు, మేనిపూతకు తగిన మృదువైన చందనము యిచ్చి, నా వంటివానిని, సాత్వికునిగా చేయ సమర్థుడగు వానిని, విశాలములగు పడగలుగల సర్పములకు శత్రువైన గరుడుని ధ్వజముగా కలిగినవానికి జయమని పలుకుదుము.

ఉడుత్తు క్కళైన్ద నిన్ పీదగవాడై యుడుత్తు, క్కలత్తదుణ్డు,
తొడుత్త తుళాయ్‌మలర్ శూడిక్కళైన్దన, శూడుమిత్తొణ్ణర్ గళోం
విడుత్తదిశై క్కరుమం తిరుత్తి, తిరువోణ త్తిరువిళవిల్,
పడుత్త పైన్నాగణై ప్పళ్ళికొణ్డానుక్కు, ప్పల్లాణ్డు కూఱుదుమే ॥ 9

తాత్పర్యము : నీవు ధరించి విడిచిన పీతాంబరము ధరించి, నీ భోజనపాత్రయందు మిగిలినది ప్రసాదముగాగొని, నీకు అలంకరించి తీసివేసిన మాలలు కట్టిన తులసి దళములను, శిరసా ధరించు దాసులము మేము. నీచే నిర్దేశింపబడిన కార్యములను కొనసాగించి, శ్రీకరమగు శ్రవణానక్షత్రమున పడకగా అమరి ఉన్న, నీ స్పర్శచే పులకించు ఆదిశేషునిపై పవళించు స్వామికి వేనవేలు సంవత్సరములు జయమగుగాక! అని పలుకుదుము.

ఎన్నాళ్ ఎంబెరుమాన్ ఉన్దన క్కడియో మెన్ఱెళుత్తుప్పట్ట
వన్నాళే, అడియోఙ్గ ళడిక్కుడిల్, వీడు పెత్తు ఉయ్‌న్దదుకాణ్

'శెన్నాళ్ తోత్తి, త్తిరుమదురైయుళ్ శిలైగునిత్తు, ఐన్దలైయ
పైన్నాగత్తలై పాయ్న్దవనే, ఉన్నై ప్పల్లాణ్డు కూఱుదుమే ॥ 10

తాత్పర్యము : 'నా స్వామీ! మేము నీకే దాసులము' అని పలికెడి మాట మా నోట పలికినది ఏనాడో – ఆనాటినుండి నీ దాసులమయి, మా యింటి/వంశము వారందరము అహంకారాదులు విడచి, జీవనము ధన్యము చేసికొంటిమి. శ్రీకరమగు దినమున, రోహిణీ నక్షత్రమున ప్రభవించి, మధురానగరమున, శత్రువులను వధించి అయిదు విశాలమగు పడగలుగల కాళియుని శిరసున నర్తనమాడిన స్వామివగు నీకు జయము జయమని పలుకుదుము.

★ **అల్వాళక్కొన్నుమిల్లా, అణికొట్టియర్ కోన్, అబిమానతుఙ్గన్**
శెల్వనై ప్పోల త్తిరుమాలే!, నానుం ఉనక్కుప్పళవడియేన్,
నల్వగై యాల్ నమోనారాయణా వెన్ను, నామం పలపరవి
పల్వగై యాలుం పవిత్తిరనే! ఉన్నై ప్పల్లాణ్డుకూఱువనే ॥ 11

తాత్పర్యము : దేహాత్మబుద్ధ్యాది వివాదాలలో పాల్గొనని వారి గోష్ఠి నిర్వహించిన శెల్వనంబివలె ఈ దాసుడు నీకనాదికాలం నుండి శేషభూతుడే. పురుషుల చిత్తాపహారం చేయు మోహనమూర్తివైన నీవు నా అహంకారాది దోషాలను పోగొట్ట సమర్థుడవు. అష్టాక్షరాది మంత్రరాజంతో విలక్షణంగా నీకు మంగళం పాడగల వాక్‌శక్తి యుక్తులు నాకనుగ్రహింపుము.

★ **పల్లాణ్డెన్ను పవిత్తిరనై, పరమేట్టియై, శార్ఙ్గమెన్నుమ్**
విల్లాణ్డాన్ తన్నై, విల్లిపుత్తూర్ విట్టుశిత్తన్ విరుమ్బియశొల్,
నల్లాణ్డెన్ను నవిన్రురైప్పార్, నమోనారాయణాయ వెన్ను,
పల్లాణ్డుం పరమాత్మనై, చ్చూడిన్దిరున్దేతుత్వర్ పల్లాణ్డే ॥ 12

తాత్పర్యము : నారాయణమూర్తి పవిత్రములకెల్ల పవిత్రమైనవాడు. ఆ శార్ఙ్గధన్వుడైన పరమపదవాసునకు సర్వమంగళములు కలుగవలెనని శ్రీవిల్లిపుత్తూరులో జన్మించిన విష్ణుచిత్తులు చెప్పిన ఈ తిరుప్పల్లాణ్డు పాశురాలను అనుసంధించేవారు నారాయణుని చేరి అతనికి నిత్యమంగళం పాడుకొనే భాగ్యాన్ని తప్పక పొందగలరు.

❖ ❖ ❖

(తొండరడిప్పొడి యాళ్వారులు రంగనాథునికి చేసిన మేలుకొలుపు)

తిరుప్పళ్ళి యెఝుచ్చి

తనియన్లు

(తిరుమాలైయాణ్డాన్ ఆనతిచ్చినది)

తమేవ మత్వా పరవాసుదేవం
రఙ్గేశయం రాజవదర్హణీయమ్ ।
ప్రాబోధకీం యోకృత సూక్తిమాలాం
భక్తాంఘ్రిరేణుం భగవన్తమీడే ।

మణ్డఙ్గుడియెన్బర్ మామరైయోర్ మన్నియశీర్
తొణ్డరడిప్పొడి తొన్నగరం, వణ్డు
తిణర్త్తవయల్ తెన్నరఙ్గత్తమ్మానై, ప్పళ్ళి
యుణర్త్తుం పిరాన్ ఉదిత్త వూర్.

శ్రీ రంగనాథుని మేలుకొలుపుట

★ కదిరవన్ కుణదిశై చ్చిగరం వన్దణైన్దాన్
కనై యిరు ళగన్ఱదు కాలైయం పొళుదాయ్
మదు విరిన్దొళిగిన మామల రెల్లాం,
వానవ రరశర్గళ్ వన్దు వన్దీణ్డి
ఎదిర్ దిశై నిరైన్దనర్ ఇవరొడుం పుగున్ద,
ఇరుఙ్గళి త్తీట్టముం పిడియొడు మురశుం,
అదిర్ తలిల్ అలైకడల్ పోన్ఱుళదు ఎఙ్గుం,
అరఙ్గత్తమ్మా! పళ్ళియెళున్దరుళాయే ॥ 1 ॥

తాత్పర్యము : ఓ రంగనాథా! సూర్యుడు తూరుపుదిశలో ఉదయాద్రిపై చేరినాడు. దట్టమైన చీకటి కరగిపోవుచున్నది. అందమైన ప్రభాతము అయినది. కనుక మేలైన పుష్పములన్నియు వికసించి మకరందము స్రవించుచున్నవి. దివినుండు దేవతలు, భువిని పాలించు రాజులు అహమహమికతో నీ కంట పడవలెనని గుంపులుగా సందడించుచున్నారు. వీరితోపాటు వీరి వాహనములు మగ, ఆడ ఏనుగుల గుంపులు, భేరులు, ధ్వనించుచుండగా, సముద్రమే నాల్గుప్రక్కల ఘోషించుచున్నట్లున్నది. రంగనాథా! శయ్యనుండి లేచివచ్చి మమ్ములను కటాక్షించుము.

కొళ్ళుఙ్గొడి, ముల్లైయిన్ కొళుమల రణవి,
క్కూర్ న్దదు కుణదిశై మారుతం ఇదువో,
ఎళ్ళున్దన మలరణై ప్పళ్ళికొళ్ళన్నం
ఈన్బని ననైన్ద తమిరుం శిఱగుదఱి,
విళుఙ్గియ ముదలైయిన్ పిలమ్బురై పేళ్వాయ్
వెళ్ళెయిఱు ఉఱవదన్ విడత్తిను క్కనుఙ్గి
అళుఙ్గియ వానైయి నరున్దుయర్ కెడుత్త
అరఙ్గత్తమ్మా! పళ్ళియెళున్దరుళాయే ॥ 2 ॥

తాత్పర్యము : రంగనాథా! అందమైన మల్లెతీగలనుండి మధురపరిమళము కొనివచ్చుచు, తూరుపునుండి మందముగ వాయువు వీచుచున్నది. రాత్రిఅంతయు పూలపాన్పున సుఖముగ శయనించిన హంసలు, చల్లని మంచుచే తడిసిన తమరెక్కలు దులుపుకొని, మేల్కొనినవి. గుహవలె పెద్దగా తెరచిన నోటితో తెల్లని కోరలతో కొరకగా, ఆ విషమమగు బాధను పొందిన గజేంద్రుని గొప్ప దుఃఖమును పోగొట్టిన స్వామీ! శయ్యవదలి రమ్ము. మమ్మనుగ్రహింపుము.

శుడరొళి పరన్దన శూజ్ దిశైయెల్లాం

తున్నియ తారకై మిన్నొళి శురుజ్గి

పడరొళి పశుత్తనన్ పనిమది యివనో,

పాయిరుళ గన్రదు పైమ్బొయి ల్కముగిన్,

మడలిడై క్కీఱి వణ్ణాళైగళ్ నాఱ,

వైకత్తై కూర్ న్దదు మారుత మిదువో,

అడలొళితిగళ్ తరు తిగిరి యన్దడక్కై,

అరజ్గత్తమ్మా! పళ్ళియెళున్దరుళాయే ॥ 3 ॥

తాత్పర్యము : రంగనాథా! దిక్కులంతటను వేడియగు సూర్యకిరణములు వ్యాపించినవి. ఆకాశమున మిలమిలలాడెడు తారల కాంతి తరిగిపోయినది. చక్కటి కాంతిగల చంద్రుడు వెలవెలబోయినాడు. ఇదిగో! రాత్రి అంతట వ్యాపించిన చీకటి అంతా కరిగిపోయినది. పచ్చని ఉపవనములలో పోకచెట్లు శాఖలు విచ్చుకొని, అందమైన పోకల గుత్తులు పరిమళములు వెదజల్లుచుండగా తొలిపొద్దు వాయువు వీచుచున్నది. శత్రువులకు సంతాపము కలిగించు చక్రమును ధరించిన విశాలమైన హస్తముగల స్వామీ! శయ్యనుండి లేచిరమ్ము. మమ్ము అనుగ్రహింపుము.

మేట్టిళ మేదిగళ్ తళైవిడుం ఆయర్కళ్,

వేయ్ంకుళ లోశైయుం విడై మణిక్కురలుమ్,

ఈట్టియ విశైదిశై పరన్దన వయలుళ్,

ఇరిన్దవ శురుమ్బినం ఇలంగైయర్ కులత్తై,

వాట్టియ వరిశిలై వానవ రేఱే!

మూముని వేళ్వియై క్కాత్తు, అవపిరదం

అట్టియ వడుతిర లయోత్తి యెమ్మరశే!

అరజ్గత్తమ్మా! పళ్ళియైెళున్దరుళాయే ॥ 4 ॥

తాత్పర్యము : ఏపుగా ఎదిగిన లేతవయసుగల ఆవులను మేతకై పొలమునకు తోలుకొని పోవుచున్న ఆలకాపరులు ఊదెడి పిల్లనగ్రోవి ధ్వనులు, దూడల మెడలో గంటల ధ్వనులు, రెండును కూడిన మధురధ్వని నాలుగు దిక్కుల వ్యాపించినది. సరస్సులలో మధుపానము చేయు తుమ్మెదలు చెదరిపోయినవి. లంకలోని రాక్షసజాతిని సమూలముగా నశింపచేసినవాడా! శ్రేష్ఠమైన కోదండము ధరించినవాడా! దేవాదిదేవా! విశ్వామిత్రుని యజ్ఞమును కాపాడి, అవబృథస్నానము చేయించిన పరాక్రమశీలీ! అయోధ్యరామా! రంగనాథా! శయ్యవదలి రమ్మా! మమ్ము అనుగ్రహింపుము.

పులమ్బిన పుట్కళుం పూమ్బొళిల్‌గళిన్ వాయ్

పోయిత్తు క్కఝ్గల్ పుగున్దదు పులరి,

కలన్దదు కుణదిశై కనైకడ లరవం,

కళివణ్డు మిళత్తియ కలమ్బగ మ్బునైన్ద,

అలజ్గల న్దొడైయల్ కొణ్డు అడియిణై పణివాన్,

అమరర్గళ్ పుగున్దనర్ ఆదలిల్ అమ్మా!

ఇలంగైయర్ కోన్ వళిపాడు శెయ్ కోయిల్,

ఎంబెరుమాన్! పళ్ళియెళున్దరుళాయే ॥ 5 ॥

తాత్పర్యము : రంగనాథా! పుష్పించిన ఉద్యానవనములలో పక్షులు సైతము మేలుకొని కిలకిలలాడుచున్నవి. చీకటిరాత్రి కొంచెము కూడా మిగలలేదు. భగవత్ ఆరాధన సమయము ఆసన్నమయినది. తూర్పున సముద్రము ఘోషించు ధ్వని వ్యాపించినది. మధుపానముచే మత్తిల్లిన తుమ్మెదలు

ఝుంకారము చేయుచు వ్యాపించిన పూలు కూర్చబడిన అందమైన మాలలు చేతబట్టి, దేవతలు, మీ పాదముల కడకు వచ్చి చేరుచున్నారు. లంకాధిపతి విభీషణుని సేవలు నిత్యము పొందెడి స్వామీ! రంగనాథా! శయ్యనుండి బయలు వెడలిరమ్ము.

ఇరవియర్ మణినెడుం తేరొడుం ఇవరో?
ఇఱైయవర్ పదినొరు విడైయరుం ఇవరో,
మరువియ మయిలిన నఱుముగన్ ఇవనో?
మరుదరుం వశుక్కళుం వన్దు వన్దీణ్డి,
పురవియో డాడలుం పాడలుం తేరుం,
కుమరదణ్డం పుగున్దీణ్డియ వెళ్ళమ్,
అరువరై యనైయనిన్ కోయిల్ మున్ ఇవరో?
అరజ్ఞత్తమ్మా! పళ్ళియెళున్దరుళాయే ॥ 6 ॥

తాత్పర్యము : కాంతివంతములు, ఉన్నతములగు రథములతో ద్వాదశ ఆదిత్యులు, వృషభవాహనులై లోకపాలకులగు రుద్రులు పదకొండు మంది, నిత్యము తనతో ఉండెడి నెమలి వాహనముగాగల షణ్ముఖుడు, సప్తమరుత్తులు, అష్టవసువులు, అహమహమికతో వచ్చి, నీ ముంగిట గుమికూడిరి. వీరి వాహనములైన అశ్వములు, రథములు, అన్నింటితో ఆడుచు, పాడుచు, సేనాపతియగు కుమారస్వామిని పురస్కరించుకొని దేవతలసేన మేరుపర్వతమును పోలిన నీ కోవెలముందు ఎదురుగా నిలిచియున్నారు. రంగనాథా! మేలుకో! మమ్మేలుకో!

అన్దర త్తమరర్ గళ్ కూట్టజ్ఞల్ ఇవైయో?
అరున్దవ మునివరుం మరుదరుం ఇవరో?

ఇన్దిర నానైయుం తానుం వన్దివనో?
ఎమ్బెరుమాన్! ఉనకోయలిన్ వాశల్,
శున్దరర్ నెరుక్క విచ్చాదరర్ నూక్క
ఇయక్కరుం మయఙ్గినర్ తిరువడిత్తొళువాన్
అన్దరం పారిడ మిల్లై మత్తిదువో?
అరఙ్గత్తమ్మా! పళ్ళియెళున్దరుళాయే ॥ 7 ॥

తాత్పర్యము : మా స్వామీ! రంగనాథా! నీ గుడిముంగిట ఇంద్రుడు, తనవాహనమైన ఐరావతముతో నిలిచియున్నారు. బ్రహ్మాండములోని దేవతలు అందరు సపరివారముగా వచ్చియున్నారు. అఖండ తపోధనులు సనకాదులు, మరుద్గణములు, గంధర్వులు, క్రిక్కిరిసియుండగా విద్యాధరులు సందడింపగా, యక్షులు సైతము నీపాదసేవకై పరవశులైయున్నారు. కదలుటకు, మెదలుటకు నింగియందుగాని, నేలమీదగాని అవకాశమే లేదు. రంగనాథా! మేలుకో.

వమ్బవిళ్ ఆనవర్ వాయుఱైవళఙ్గ,
మానిదికపిలై ఒణ్ కణ్ణాడిముదలా,
ఎమ్బెరుమాన్ పడిమైక్కలం కాణ్డఱ్కు,
ఏఱ్పనవాయిన కొణ్డు నమ్మనివర్,
తుమ్బురు నారదర్ పుగున్దన రివరో
తోన్టిన నిరవియుం తులఙ్గొళి పరప్పి,
అమ్బర తలత్తునిన్ట గల్గిన్ట దిరుళ్ పోయ్,
అరఙ్గత్తమ్మా! పళ్ళియెళున్దరుళాయే ॥ 8 ॥

తాత్పర్యము : రంగనాథా! నీకు సమర్పించవలెనని మంచి సువాసనగల వట్టివేరులను, ధనరాశుల నిధులను, దేవతలు కొనివచ్చినారు. కనులు తెరచిన వెంటనే దర్శింపతగిన శుభకరమగు కపిలధేనువును, నిలువుటద్దము మొదలగు పరికరములను, ఉపకరణములను కొనివచ్చినారు. ఉత్తములగు మహర్షులు, మధురగాయకులు తుంబుర నారదులు వచ్చినారు. సూర్యుడు కూడా తన తేజమును అంతటను వ్యాపింపచేసినాడు. ఆకాశమున చీకటి యన్నదే లేదు. రంగనాథా! కన్నులు తెరచి మమ్మనుగ్రహింపుము.

★ **ఏదమిల్ తణ్ణుమై ఎక్కం మత్తళి**
యాళ్‌కుళల్ ముళువమోదు ఇశైదిశై కెళుమి,
కీదజ్గళ్ పాడినర్ కిన్నరర్ కెరుడర్ గళ్,
కన్దరువ రవర్ కజ్గులు ళెల్లామ్,
మాదవర్ వానవర్ శారణర్ ఇయక్కర్,
శిత్తరుం మయజ్గినర్ తిరువడి త్తొళువాన్
ఆదలిలవర్కు నాళోలక్కం అరుళ
అరజ్గత్తమ్మా! పళ్ళియైళున్దరుళాయే ॥ 9 ॥

తాత్పర్యము : రంగనాథా! సులక్షణయుతమైన డప్పులు, ఏకతంత్రీవీణలు, మృదంగ వీణా, వేణువుల రవములు దిక్కుల వ్యాపించుచుండగా, కిన్నరులు, గరుడులు గానము చేయుచున్నారు. గంధర్వులు, తపస్సంపన్నులగు ఋషులు, దేవతలు, చారణులు, యక్షులు, సిద్ధులు, నీ పాదసేవకై ఎదురుతెన్నులు చూచుచు అలసియున్నారు. వారలకు విశ్వరూప సందర్శన చేయుటకై రంగనాథా! మేలుకొనుము. శయ్యవీడి రమ్ము!

★ **కడిమలర్ కమలఙ్గళ్ మలర్ న్దన ఇవైయో?**
కదిరవన్ కనైకడల్ ముళైత్తన నివనో?
తుడి యిడైయార్ శురికుళల్ పిళిన్దుదఱి
తుగిలుడు త్తేఱినర్ శూళ్ పున లరఙ్గా!
తొడైయొత్త తుళవముం కూడైయుం పొలిన్దు
తొన్ఱియ తోళ్ తొణ్డరడిప్పొడి యెన్నుమ్
అడియనై అళియ నెన్నరుళి ఉన్నడియార్కాళ్
పడుత్తాయ్! పళ్ళియైళున్దరుళాయే ॥ 10 ॥

తాత్పర్యము : కావేరీ తీర నివాసీ! రంగనాథా! పరిమళించెడి తామరలు బాగుగా వికసించినవి. ఘోషించు తూర్పు సముద్రము వీడి సూర్యభగవానుడు ఉదయించి ఉదయపర్వతశిఖరము చేరినాడు. డమరుకము వంటి సన్నని నడుముగల స్త్రీలు, తడసిన వెంట్రుకల కొప్పులు పిండి విదలించుకొని, తడిబట్టలు ధరించి నదిలోనుండి బయల్వెడలిరి. నీకు సమర్పించుటకు యోగ్యత కలుగునట్లు పూలబుట్టల అందగించెడి భుజములున్న భక్తపాదరేణువును (తొండరడిప్పొడి) దాసుడనైన నన్ను యోగ్యునిగా భావించి, దయచూపి నీ దాసులకు దాసుని చేయుటకై రంగనాథా! శయ్య వదలిరమ్ము! మేలుకొనుము.

॥శ్రీహరిః॥

శ్రీ ఆండాళ్ ప్రసాదించిన

తిరుప్పావై

తనియన్లు

(శ్రీపరాశరభట్టర్ ఆనతిచ్చినది)

నీళాతుఙ్గస్తనగిరి తటీ సుప్త ముద్బోధ్య కృష్ణం
పారార్థ్యం స్వం శ్రుతిశతశిర స్సిద్ధమధ్యాపయన్తీ!
స్వోచ్ఛిష్టాయాం స్రజి నిగళితం యా బలాత్కృత్య భుంక్తే
గోదా తస్యై నమ ఇదమిదం భూయ ఏవాస్తు భూయః ॥

(ఉయ్యక్కొణ్డార్ ఆనతిచ్చినది)

అన్నవయల్ పుదువై యాణ్డాళ్, అరఙ్గఱ్కు
పన్ను తిరుప్పావై ప్పల్ పదియం - ఇన్నిశై యాల్
పాడి క్కొడుత్తాళ్ నఱ్పామాలై, పూమాలై
శూడి కొడుత్తాళై చ్చొల్లు.
శూడి క్కొడుత్త శుడర్కొడియే, తొల్పావై
పాడి యరుళవల్ల పల్ వళైయామ్! నాడి నీ
వేఙ్గడవఱ్కు ఎన్నై విది యెన్ఱ ఇమ్మాత్తమ్
నాం కడవా వణ్ణమే నల్గు.

★ **మార్గళి త్తింగళ్ మది నిరైంద నన్నాళాల్**
నీరాడ ప్పోదువీర్! పోదుమినో నేరిళైయీర్!
శీర్మల్గుమ్ ఆయ్ప్పాడి చ్చెల్వ చ్చిరు మీర్గాళ్
కూర్వేల్ కొడున్ తొళిలన్ నందగోపన్ కుమరన్
ఏరార్ంద కణ్ణి యశోదై ఇళమ్ సింగమ్
కార్మేని చ్చెంగణ్ కదిర్ మదియమ్పోల్ ముగత్తాన్
నారాయణనే నమక్కే పరైదరువాన్
పారోర్ పుగళ ప్పడిందు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (1)

సందర్భము : గోపికలు వ్రతమునకు తగిన కాలాన్ని పొగడుతున్నారు

తాత్పర్యము : శ్రీమన్నారాయణునికి అత్యంతప్రియమైన మార్గశిర మాసమిది. పున్నమిచంద్రుడు పదహారు కళలతో నిండుగా వెలిగే మంచి రోజులివి. కాత్యాయనీ వ్రతము చేయసంకల్పించి, వ్రతస్నానము చేయుటకు మాతో రాదలచినవారు అందరూ రండి. విశేషమైన ఆభరణములుగల పడతులారా! సిరులు పొంగిపొరలే వ్రేపల్లెలో జనించిన, యుక్త వయస్కులైన పడుచులారా రండి! రండి! క్రూరమైన వేలాయుధము ధరించి, గొప్పపనులు చేయువాడు అగు నందగోపుల కుమారుడు, విశాలమైన, అందమైన కన్నుల యశోదాదేవి ముద్దుల బాలసింహము, నల్లనిమేను, ఎర్ర కలువల కన్నులు గల దొర, సూర్యచంద్రులను పోలిన అందమైన ముఖము గలవాడు అగు, (నేడు కృష్ణునిగా అవతరించిన) నారాయణమూర్తి వ్రతము చేయదలచిన మనకు పర అనే వాద్యమును తప్పక యిచ్చును. లోకులందరు కీర్తించేవిధముగా ప్రవేశించండి.

విశేషము : మొదటి పాశురములో గోపికలు వ్రతమునకు తగిన సమయము అనాయాచితముగా లభించిందని ఆనందము వ్యక్తం చేస్తున్నారు)

❖ ❖ ❖

వైయత్తు వాళ్వీర్‌గాళ్! నాముమ్ నమ్ పావైక్కు
చెయ్యుమ్ కిరిశైగళ్ కేళీరో, పార్కడలుళ్
పైయత్తుయిన్ర పరమనడిపాడి
నెయ్యుణ్ణోమ్ పాలుణ్ణోమ్, నాట్కాలే నీరాడి
మైయిట్టు ఎళుదోమ్ మలరిట్టు నామ్ ముడియోమ్
శెయ్యాదన శెయ్యోమ్ తీక్కురళై శ్నెన్రు ఓదోమ్
ఐయముమ్ పిచ్చైయుమ్ ఆందనైయుమ్ కైకాట్టి
ఉయ్యుమారు ఎణ్ణి ఉగందు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (2)

తాత్పర్యము : వ్రేపల్లెలో నివసించుచు, సుఖించు గోపికలారా! మనము ఆచరించెడి వ్రతమున ఆచరింపవలసిన విధులు వినుడు. పాలకడలిలో శయనించిన పరమపురుషుని పాదముల వైభవము గానము చేయుదము. నేతినిగాని, పాలనుగాని ఆస్వాదించుట మానివేయుదము. ఉదయముననే వ్రతస్నానము చేయుదము. కన్నుల కాటుక ధరింపము. తలను పూలు ముడువము. పెద్దలు కూడదనిన పనులు చేయము. ఒకరి గురించి (ఎవరి గురించి అయినను) కఠినమైన పలుకులు (చాడీలు) పలుకము. అతిథి అభ్యాగతులకు మనశక్తిని అనుసరించి దానము చేసి జీవనము ధన్యమగునటుల తెలియదగిన ఆరు విషయములు ఎరిగి సుఖించెదము. ఇదియే మనమాచరించెడి అద్వితీయవ్రతము.

విశేషము : (ఈ పాశురమునందు వ్రతమునకు అంగములగు నియమములు వివరించుట జరిగినది.)

❖ ❖ ❖

★ **ఓంగి ఉలగళంద ఉత్తమన్ పేర్ పాడి**
నాంగళ్ నంబావైక్కుచ్చాత్తి నీరాడినాల్
తీంగిన్రి నాడెల్లామ్ తింగళ్ ముమ్మారి పెయ్దు
ఓంగు పెరుం శెన్నల్ ఊడు కయల్ ఉగళ
పూంగువళై ప్పోదిల్ పొరిపండు కణ్పడుప్ప
తేంగాదే పుక్కిరుందు శీర్తములై పత్తి
వాంగక్కుడమ్ నిరైక్కుమ్ వళ్ళల్ పెరుమ్ పశుక్కళ్
నీంగాద శెల్వమ్ నిరైందు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్. (3)

తాత్పర్యము : గోపికలారా! వడుగుగావచ్చి, పొడుగుగా ఎదిగి, మూడు లోకముల కొలుచుకొన్న ఉత్తముడు, పరమాత్మనామము కీర్తించి, మనము వ్రతముపేరిట స్నానము చేసినచో ఈతిబాధలు తొలగునటుల దేశమునందు అంతట నెలకు మూడు వానలు కురియగా, బాగుగా గుబురుగా ఎదిగిన ఎర్రని వరిదుబ్బుల నడుమ నీటిలో చేపలు తుళ్లి తుళ్లి పడుచుండగా, కలువరేకుల నడుమ అందమైన తుమ్మెదలు హాయిగా నిదురించునటుల, ఏమాత్రము జంకక, గొంకక, పశువుల కొట్టములో ప్రవేశించి, స్థిరముగా కూర్చుండి, బలసిన పొదుగు సిరములను పట్టి పిండగా, లెక్కకు మిక్కిలి కుండలు పాలతో నింపునటుల ఔదార్యముగల పాడిపశువులుండెడి మితిలేని సంపద స్థిరముగా నిలచును. ఇట్టి ఫలములిచ్చునది మనమాచరించు అద్వితీయమగు భవ్యమగు వ్రతము.

విశేషము : (ఈ పాశురములలో కాత్యాయినీ వ్రతము అనుష్ఠించినందు వలన కలుగు ఫలితము చెప్పుచున్నారు.)

❖ ❖ ❖

ఆళి మళైక్కణ్ణా! ఒన్రు నీ కైకరవేల్
ఆళియుళ్ పుక్కుముగన్దు కొడార్ త్తేరి
ఊళి ముదల్వన్ ఉరువమ్ పోల్ మెయ్‌కరుత్తు
పాళియన్ తోళుడైప్పర్పనాబన్ కైయిల్
ఆళిపోల్ మిన్ని, వలంబురి పోల్ నిన్రు అదిర్న్దు
తాళాదే శార్ఙ్గ ముదైత్త శరమళైపోల్
వాళ ఉలగినిల్ పెయ్‌దిడాయ్ నాంగళుమ్
మార్గళి నీరాడ ముగిళ్న్దు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (4)

తాత్పర్యము : మండలాకృతిలో వర్షించు మేఘమా! వరుణదేవా! దయచేసి నీవు చేతిని ముడుచుకొనవద్దు. (విస్తారముగా వర్షించవలెనని ప్రార్ధన.) నీవు సముద్రములో ప్రవేశించి, బాగుగా నీటిని త్రాగవలెను. తృప్తిగా గర్జించవలెను. ఆకాశమునందు వ్యాపించవలెను. సృష్టికి మూలకారణతత్త్వమగు పరమాత్మ మేనిఛాయవలె నల్లబడవలెను. అందమైన, బలమైన భుజములుగల పద్మనాభుని చేతిలోని సుదర్శన చక్రమువలె మిరుమిట్లుగొల్పవలెను. ఆతని చేతిలోని దక్షిణావర్త పాంచజన్య శంఖమువలె నిలచి (ఎక్కువ సమయము) పెద్దగా ధ్వనించవలెను. (ఉరుమవలెను.) పిదప ఏ మాత్రము ఆలసింపక స్వామి చేతిలోని శార్ఙ్గము నుండి వెలువడు బాణముల పరంపరలవలె వర్షధారలు కురియవలెను. అపుడు మేము కూడ మార్గశిరస్నానము చేసి ఆనందించెదము.

ఈ పాశురమున పర్జన్యదేవుని గోపికలు ప్రార్థించుచున్నారు.

విశేషము : (భగవద్భక్తులకు దేవతలు సైతము తోడుగా నిలతురన్న భావము వివరింపబడినది)

❖ ❖ ❖

మాయనై మన్ను వడమదురై మైన్దనై
తూయ పెరునీర్ యమునై తురైవనై
ఆయర్ కులత్తినిల్ తోన్రుమ్ మణివిళక్కై
తాయై క్కుడల్ విళక్కం శెయ్ద దామోదరనై
తూయోమాయ్ వన్దు నామ్ తూమలర్ తూవిత్తొళుదు
వాయినాల్ పాడి మనత్తినాల్ శిన్దిక్క
పోయ పిళైయుమ్ పుగుదరువా నిన్రనపుమ్
తీయినిల్ తూశాగుమ్ శెప్పు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (5)

తాత్పర్యము : చెలులారా! మన వ్రతమునకు నిర్వాహకుడగు ఆ కృష్ణుడు అఘటనఘటనా సమర్థుడగు మాయావి. స్థిరమైన ఉత్తర మధురానగరమునకు రక్షకుడగు బలిష్ఠుడు. శుభకరము, విస్తారము అగు జలరాశిగల యమునాతీరవనముల నివసించువాడు. గోపబాలకుల వంశమున ప్రభవించిన మణిదీపము. తల్లియగు దేవకీగర్భము ప్రకాశింపచేసిన దామోదరుడు. ఆతనిని మనము పరిశుద్ధులమై చేరవచ్చి, పవిత్రమగు పుష్పములు చల్లి, సేవించగా, నోరారా కీర్తించి, మనసారా చింతించిన, మనము వెనుకటి రోజులలో చేసిన పాపములు (పూర్వాఘములు) రాబోవు దినములలో చేయబోయెడి చెడుపనులు ఫలములు (ఉత్తరాఘములు) నిప్పున పడవేసిన దూదిపింజలవలె నశించునని తెలిసికొనుడు! ఇది అద్వితీయమగు దివ్యమగు వ్రతము.

విశేషము : (భగవంతుని అఘటన ఘటనా సామర్థ్యమును తెలిపి విశ్వాసము కలిగించుచున్నారు.

❖ ❖ ❖

పుళ్ళుమ్ శిలంబినకాణ్ పుళ్ళరైయన్ కోయిలిల్
వెళ్ళై విళిశంగిన్ పేరరవమ్ కేట్టిలైయో?
పిళ్ళాయ్ ఎళున్దిరాయ్! పేయ్ ములై నఞ్జుండు
కళ్ళచ్చగడమ్ కలక్కళియ క్కాలోచ్చి
వెళ్ళ త్తరవిల్ తుయిల్ అమర్న్ద విత్తినై
ఉళ్ళత్తు క్కొండు మునివర్గళుమ్ యోగిగళుమ్
మెళ్ళ ఎళున్దు అరియెన్ర పేరరవమ్
ఉళ్ళమ్ పుగుందు కుళిర్న్దు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (6)

తాత్పర్యము : ఓ గోపికా! పక్షులన్నియు కలకలమని ఒకదానిని ఒకటి పిలుచుకొనుచున్నవి చూడు. పక్షులరాజగు గరుత్మంతుని దేవాలయములో తెల్లనైన శంఖమునుండి వెలువడు పెద్దధ్వని నీవు వినలేదా! పిల్లా! లేచిరా! రాక్షసియగు పూతనస్తనములందలి విషమును ఆరగించినవానిని, దొంగబండిని సంధులు చెడునట్లు తన్నినవానిని, పాలకడలిలో తెల్లని ఆదిశేషునిపై అమరియుండి యోగనిద్ర చెందినవానిని, సృష్టికి మూలమగు బీజమువంటివానిని, మనసున నిలుపుకొన్న మునులు, యోగులు మెల్లగా మేలుకొనుచు, హరిహరి యను నామస్మరణ చేయు ఘోష, మా మనసుల ప్రవేశించి, పరవశింపజేయుచున్నది.

ఇది భవ్యమగు అద్వితీయమగు మన వ్రతము.

విశేషము : (ఈ పాశురము మొదలు 10 పాశురములవరకు 10 మంది గోపికలను మేలుకొలుపుట గలదు.

❖ ❖ ❖

కీశు కీశెన్రు ఎంగుమ్ ఆనైచ్చాత్తమ్ కలన్దు
పేశిన పేచ్చరవమ్ కేట్టిలైయో? పేయ్ ప్పెణ్ణే!
కాశుమ్ పిరప్పుమ్ కలగలప్పక్కై పేర్తు
వాశ నరుంకుళల్ ఆయ్చ్చియర్ మత్తినాల్
ఓశై పడుత్త త్తయిర్ అరవమ్ కేట్టిలైయో?
నాయగప్పెణ్ పిళ్ళాయ్! నారాయణన్ మూర్తి
కేశవనై ప్పాడవుమ్ నీ కేట్టే కిడత్తియో?
తేశముడైయాయ్! తిర ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (7)

తాత్పర్యము : ఓ గోపికా! భరద్వాజపక్షులు ఎల్లెడల కీచుకీచుమని ధ్వనిచేయుచు పరస్పరము పలుకరించుకొనుచున్నవి. ఆ పక్షికూతల ధ్వని వినిపించలేదా! పిచ్చిపిల్లా! తాము ధరించిన అచ్చుతాళి, తటుబొట్టు ఒకదానితో ఒకటి ఒరుసుకొని గలగల శబ్దము చేయునటుల, చేతులు బాగుగా చాచి, పరిమళించుకేశభరముగల గోపకాంతలు పెరుగు చిలుకునప్పటి ధ్వని వినబడుటలేదా? మా కందరికి నాయకమణి వంటిదానవే! కృష్ణునిగా అవతరించిన శ్రీమన్నారాయణుని, కేశవుని మేము కీర్తించుచుండగా నీవు వినియుండియు నిద్రించుచున్నావా? తేజశ్శాలీ! తెల్లవారినది! మేలుకో! తలుపులు తెరువుము.

గమనిక : దక్షిణాదియందు పెండ్లికుమార్తెకు రెండురకముల తాళిబొట్టులు రెండుపక్షములవారు యిచ్చుట సంప్రదాయము అని 'ఉచ్చుత్తాళి–అమైత్తాళి' అని అందురు.

కీళ్వానమ్ వెళ్ళెన్రు ఎరుమై శిరువీడు

మేయ్వాన్ పరన్దన కాణ్! మిక్కుళ్ళ పిళ్ళైగళుమ్

పోవాన్ పోగిన్రారై ప్పోగామల్ కాత్తు ఉన్నై

క్కూవువాన్ వన్దు నిన్రోమ్ కోదుకుల ముడైయ

పావాయ్! ఎళున్దిరాయ్ పాడిప్పరై కొండు

మావాయ్ పిళన్దానై మల్లరై మాట్టియ

దేవాదిదేవనై చ్చెన్రను నామ్ శేవిత్తాల్

ఆవావెన్రు ఆరాయ్న్దు అరుళ్ ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (8)

తాత్పర్యము : ఓ గోపికా! ఆకాశము క్రిందిభాగము తెల్లబడినది. (తెల్లవారినది). గేదెలు ఉదయపు చిరుమేతకై చిన్నబీడులలోనికి విడువబడినవి. తక్కిన గోపబాలికలందరు, వ్రతమునకు పోవుటయే లక్ష్యముగా పోవుచుండగా, వారిని అడ్డగించి, పోనీయక, నిన్ను పిలుచుకొని పోవుటకై వచ్చి నీ యింటిముందు నిలిచినాము. భగవంతునియందు కుతూహలము, మాయందు వేడుకగల పిల్లా! లేచిరావమ్మా! ఆతనిని కీర్తించెదము. పర అను వాద్యము పొందెదము. గుఱ్ఱము రూపమున వచ్చిన కేశి దౌడలు చీల్చినవానిని, చాణూరముష్టికులను మల్లురను మట్టిగరపించినవానిని దేవాదిదేవుని మనము చేరి సేవించిన, ఆతడు 'ఓహో! ఓహో!' అని ఆత్రుతపడి, మనము వచ్చిన పనిని విచారించి, దయచూపును.

ఇది అద్వితీయమగు మన వ్రతము–

తూమణి మాడత్తు చ్చుత్తుమ్ విళక్కెరియ

తూపం కమళ త్తుయిల్ అణై మేల్ కణ్ వళరుమ్

మామాన్ మగళే! మణిక్కదవమ్ తాళ్ తిరవాయ్

మామీర్! అవళై ఎళుప్పీరో! ఉన్‌మగళ్‌తాన్

ఊమైయో? అన్రిచ్చెవిడో? అనన్దలో?

ఏమప్పెరున్దుయిల్ మన్దిరప్పట్టాళో?

"మామాయన్ మాదవన్ వైకున్దన్" ఎన్రెన్రు

నామమ్ పలవుమ్ నవిన్రు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (9)

తాత్పర్యము : స్వభావసిద్ధమైన మణులు తాపిన మేడలో, చుట్టూ దీపములు వెలుగుచుండగా, సుగంధభరితమైన ధూపము వ్యాపించగా స్పర్శమాత్రమున సుఖము కలిగించు శయ్యపై, నిదురించెడి మామ కూతురా! మణులు పొదిగిన తలుపుగడియ తెరువమ్మా! అత్తయ్యా! మీరైనను ఆమెను మేలుకొలుపరా! అయ్యో! మీ కుమార్తె మూగదయినదా? చెవిటిదయినదా! లేదా సోమరితనమా! కాకున్న ఇంత మొద్దునిద్రకై ఎవరైన మంత్రించినారా ఏమి? కావలి ఉంచినారా? చిత్రవిచిత్రములగు కర్మలు ఆచరించువాడని, మాధవుడని, వైకుంఠుడని పలు రకములుగా నామములను పలుకుచున్నాము. ఇదియే ఒక అద్వితీయమగు మా వ్రతము.

నోత్తు చ్చువర్క్కమ్ పుగుగి్రన అమ్మనాయ్!

మాత్తముమ్ తారారో వాశల్ తిరవాదార్?

నాత్తత్తుళాయ్ ముడి నారాయణన్ నమ్మాల్

పోత్తప్పరై తరుమ్ పుణ్ణియనాల్ పండు ఒరునాళ్

కూత్తత్తిన్ వాయ్ వీళ్న్ద కుంబకరణనుమ్

తోత్తుమునక్కే పెరున్దుయిల్ తాన్ తన్దానో?

ఆత్త అనన్దలుడైయాయ్! అరుంగలమే!

తేత్తమాయ్ వన్దు తిర ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (10)

తాత్పర్యము : శ్రీకృష్ణస్వామి ఇంటికి పొరుగున ఉండుటకు నోము నోచి పుట్టినదానా! స్వర్గసుఖానుభవము పొందనోచినదానా! అదృష్టవంతురాలా! మా పిలుపునకు బదులైన చెప్పరాదా, తలుపైనను తెరువరాదా! పరిమళించు తులసిని శిరసున ధరించు శ్రీమన్ నారాయణుడు మన అందరి స్తోత్రములకు పరవశించి పర అను వాద్యమును యివ్వగలడు. పుణ్యముల పంటయగు ఆతనిచేత ఒకానొకనాడు మృత్యువు నోటబడిన కుంభకర్ణుడు నిద్రపోవుటయందు పోటీపడి, నీవలన పరాజయము పొంది, తనకు తానే నీకు మొద్దునిద్దుర స్వయముగా ధారపోసెనా ఏమి? ఇంతటి సోమరితనమా! మా అందరకు ఆభరణమువంటిదానా! నీవు మెలకువతెచ్చుకొని, సావధానముగా లేచి రమ్ము. తలుపు తెరువుము. ఇది మా అద్వితీయమగు వ్రతము. గుర్తెరుగుము.

❖ ❖ ❖

కత్తుక్కరవై క్కణంగళ్ పలకరన్దు
శెత్తార్ తిరల్ అళియ చ్చెన్రు శెరుచ్చెయ్యుమ్
కుత్త మొన్రిల్లాద కోవలర్ తమ్ పొర్కొడియే
పుత్తు అరవు అల్గుల్! పునమయిలే! పోదరాయ్
శుత్తత్తు త్తోళిమార్ ఎల్లారుమ్ వన్దు నిన్
ముత్తమ్ పుగున్దు ముగిల్ వణ్ణన్ పేర్ పాడ
శిత్తాదే పేశాదే శెల్వ ప్పెణ్డాట్టి! నీ
ఎత్తుక్కు ఉరంగుమ్ పొరుళ్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (11)

తాత్పర్యము : యుగమునకు అర్హత కలిగించునటులు, చిన్నచిన్న దూడలుగలిగి వేలాదిగా ఉన్న పశువుల మందలో పాలుపిదుకుట యందు నేర్పరులు మాత్రమేకాక, అవసరమైనపుడు శత్రువుల స్థావరములమీదికి దండువెడలి, వారిభుజబలము అణచగలిగిన శూరులు, దోషగంధరహితులు అయిన గోపాలుర వంశమున జనించిన బంగారుతీగవంటిదానా! పుట్టలోనున్న పామువంటి కటిసౌందర్యము, అడవినెమలి పురివంటి కేశపాశముగలదానా! రావమ్మా – మేలుకోవమ్మా! నీ బంధువులు, స్నేహితులు అందరు వచ్చి చేరి, మీ ముంగిట నిలిచి నీల మేఘశరీరుడగు వెన్నుని నామములు నోరార పాడుచుండగా కదలక, బదులు పలుకకున్నావే! సంపత్స్వరూపమైన ఓ గోపికా! నీవిటుల నిద్రించుటలోని అభిప్రాయమేమి?

ఇది మనము ఆచరించెడి భవ్యవ్రతము.

కనైత్తిళంగత్తెరుమై కన్రు క్కిరంగి

నినైత్తు ములై వళియే నిన్రుపాల్ శోర

ననైత్తు ఇల్లమ్ శేరాక్కుమ్ నర్చెల్వన్ తంగాయ్!

పనిత్తలై వీళ నిన్ వాశల్ కడైపత్తి

శినత్తినాల్ తెన్నిలంగై క్కోమానై చ్చెత్త

మనత్తుక్కు ఇనియానై ప్పాడవుమ్ నీవాయ్ తిరవాయ్!

ఇనిత్తాన్ ఎళున్దిరాయ్! ఈ తెన్న పేరురక్కమ్!

అనైత్తు ఇల్లత్తారుమ్ ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (12)

తాత్పర్యము : ఉదయమే ఆవులకు పాలు పిదుకువారు లేరు. ముందుగా దూడలను విడచువారు లేరు. పాలు చేపుటచే పొదుగు భారమై, తమ దూడలు దూరముగానున్న బాధతో, వానియందలి వాత్సల్యముచేత, అరచుచు అవి తమ పొదుగులో మూతిపెట్టినట్లు భావనచెంది, ఏకధారగా పాలు స్రవించుచుండగా ఇల్లు అంతయు తడిసి, నాని, బురదగా మారుచున్నది. అంతటి గొప్ప పాడిసంపదకలవాని ముద్దుల చెల్లెలా, నీ యింటి ముంగిట నిలిచినాము. తలలపై ఉదయపు మంచు ధారలుగా పారుచున్నది. మేము అలనాడు అందమైన లంకానగరమునకు అధిపతి అయిన వాని వైభవము, క్రోధావేశమున మట్టిగరిపిన మనసున ఎన్నగ వచ్చెడి శ్రీరామచంద్రుని గుణగానము చేయుచున్నాము. నీవు మాత్రము నోరు తెరువవేమి? ఇకనైనను పడకవదలి లేచి రావమ్మా! ఇదేమి మొద్దునిద్దుర తల్లీ! ఈ విషయము ఊరివారందరికి తెలిసియే పోయినది. చాలుచాలు! ఇక రమ్మ! ఇది మనము ఆచరించెడి అద్వితీయమగు వ్రతము.

❖ ❖ ❖

పుళ్ళిన్ వాయ్ కీండానైప్పొల్లా అరక్కనై

క్కిళ్ళి క్కళై న్దానై క్కీర్తిమై పాడిప్పోయ్

పిళ్ళైగళ్ ఎల్లారుమ్ పావైక్కళమ్ పుక్కార్,

వెళ్ళి ఎళున్దు వియాళమ్ ఉరంగిత్తు!

పుళ్ళుమ్ శిలుంబినకాణ్! పోదు అరిక్కణ్ణినాయ్!

కుళ్ళ క్కుళిర క్కుడైన్దు నీరాడాదే,

పళ్ళిక్కిడత్తియో? పావాయ్! నీ నన్నాళాల్

కళ్ళమ్ తవిర్న్దు కలన్దు తిర ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (13)

తాత్పర్యము : కొంగరూపమున వచ్చిన బకాసురుని దౌడలు చీల్చి చంపిన కృష్ణుని, దుర్మార్గుడగు రాక్షసరాజు రావణుని అవలీలగా గిల్లిపారవైచిన శ్రీరామచంద్రుని పరాక్రమాదులను స్తోత్రము చేయుచు, మన తోటి గోపికలు అందరు వ్రతమునకు నిర్దేశించిన వేదీస్థలమున చేరిరి, శుక్రనక్షత్రము ఉదయింపగా బృహస్పతి తార అస్తమించినది. గ్రామపక్షులు ఆహారసంపాదనము కొరకు కిలకిలలాడుచు బయలుదేరినవి. లేడి కన్నులవంటి సౌందర్యముగల కన్నులు గలదానా! (పుష్పమునందున్న తుమ్మెదవలె కాంతితో మెరియు కన్నులు గలదానా). ఈనాడు తాపము తొలగునట్లు చల్లని మడుగులో పూర్తిగా మునిగి స్నానము చేయక, ఇంకను మంచము మీదనే శయనించి ఉన్నావా! మృదుస్వభావము గలదానా! ఇంతటి మంచిరోజున కపటము విడచి మా అందరితో కలియుటకు రమ్ము. ఇది ఒక అద్వితీయవ్రతము.

❖ ❖ ❖

ఉంగళ్ పుళక్కడై త్తోట్టత్తు వావియళ్

శెంగళు నీర్ వాయ్ నెగిళ్న్దు అమ్పల్వాయ్ కూంబినగాణ్

శెంగల్ పొడి క్కూరై వెణ్పల్ తవత్తవర్,

తంగళ్ తిరుక్కోయిల్ శంగిడువాన్ పోదన్దార్,

ఎంగళై మున్నమ్ ఎళుప్పువాన్ వాయ్ పేశుమ్

నంగాయ్! ఎళున్దిరాయ్! నాణాదాయ్, నావుడైయాయ్!

శంగొడు శక్కరమ్ ఏన్దుమ్ తడక్కైయన్

పంగయ క్కణ్ణానై ప్పాడు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (14)

తాత్పర్యము : పరిపూర్ణురాలా! నీ యింటి పెరటితోటలోని దిగుడుబావిలో ఎర్రకలువలు వికసించినవి, నల్లకలువలు ముకుళించుకొన్నవి (తెల్లవారినదని వీరి భావము). జేగురురంగు రాతిపొడి అద్దిన కాషాయవస్త్రములు ధరించిన సన్న్యాసులు, మఠాధిపతులు, తెల్లని దంతములవారు, 'కుంచెకోల'యను దేవాలయపు తాళపు చెవుల గుత్తిని కొని దేవాలయముల వంక కదలుచున్నారు. మా అందరిని 'ముందుగా నేనే మేల్కొల్పెదను' అని బీరములాడి, ప్రతినలు చేసిన పూర్ణురాలా! సిగ్గువదలినదానా! మాటల చమత్కృతి గలదానా! లేచిరావమ్మా! శంఖము, చక్రము ధరించినవానిని, పంకజనేత్రుని మేము స్తోత్రము చేయుచుండగా మాతోడ కలియుటకు రమ్ము. ఇది మనము ఆచరించు అద్వితీయమగు వ్రతము-

❖ ❖ ❖

"ఎల్లే! ఇళంగిళియే ఇన్నమ్ ఉరంగుదియో?"
"శిల్లెన్రు అళైయేన్మిన్ నంగైమీర్! పోదరుగిన్రేన్"
"వల్లీ, ఉన్ కట్టురైగళ్! పణ్డే ఉన్ వాయ్ అరిదుమ్!'
"వల్లీర్గళ్ నీంగళే నానే తాన్ ఆయిడుగ!"
"ఒల్లై నీ పోదాయ్ ఉనక్కు ఎన్న వేరు ఉడైమై!"
"ఎల్లారుమ్ పోన్దారో?" "పోన్దార్ పోన్దు ఎణ్ణిక్కొళ్;
వల్లానై కొన్రానై, మాత్తారై మాత్తు అళిక్క
వల్లానై, మాయనై ప్పాడు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (15)

తాత్పర్యము : ప్రక్కయింటివద్ద గోపికల మాటల అలికిడివినిన, మరొక గోపిక నిద్రలేచి గానము మొదలుపెట్టినది. ఆమెను పిలుచువిధానమిది–

బయటి : ఏమే లేతచిలుకా! ఇంకా నిదురించుచున్నావా?

లోపలి : (చిరుబురులాడుచు) నన్ను అట్లు పిలువవద్దు. మీరే పరిపూర్ణతగల గోపకాంతలు ఇదే వచ్చుచున్నాను.

బయటి : సరిసరి! మాటలకట్టు నేర్పుగల నీ మాటలు, నీ నోటి పదును ఎపుడో మేము తెలిసికొన్నాము.

లోపలి : మాటలు మాట్లాడుటలో మీరే సమర్థులు లెండి! ఒంటరిదానను నేనే యగుదును.

బయటి : సరిసరి! నీవు వెంటనే వెలుపలికి రమ్ము! నీకు వేరేపని ఏమి?

లోపలి : మనవారు అందరు గోపికలు వచ్చినారా?

బయటి : అందరూ రానేవచ్చిరి. నీవు వెలుపలికివచ్చి – లెక్కించుకొనుము.

(ఆ గోపిక బయటకు వచ్చినది) బలమగు కువలయాపీడమును చంపినవాడు, కంసాది శత్రువుల కసిమసంగినవాడు, అతిమానుష చేష్టలుగల శ్రీకృష్ణభగవానుని గుణగానము చేయుటకు బయలుదేరుదము– (అని బయలుదేరిరి) ఇది మన విలక్షణమైన వ్రతము.

❖ ❖ ❖

★ **నాయగనాయ్ నిన్ర నన్దగోపనుడైయ**
కోయిల్ కాప్పానే! కొడిత్తోన్రుమ్ తోరణ వాశల్ కాప్పానే!
మణిక్కదవమ్ తాళ్ తిరవాయ్
ఆయర్ శిరుమియరోముక్కు, అరై పరై
మాయన్ మణివణ్ణన్ నెన్నలే వాయ్ నేర్న్దాన్
తూయోమాయ్ వన్దోమ్, తుయిల్ ఎళ ప్పాడువాన్;
వాయాల్ మున్న మున్నమ్ మాత్తాదే అమ్మా! నీ
నేశ నిలైక్కదవమ్ నీక్కు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (16)

తాత్పర్యము : (గోపికలందరు అందరిని పురస్కరించుకొని నందగోపుల యింటిని చేరిరి).

గోపకులము వారందరికి నాయకుడైన అద్వితీయుడగు నందులవారి భవనమును రక్షించుస్వామీ! మాకు లోనికి పోవ అనుమతియిమ్ము. జెండా రెపరెపలాడెడు తోరణముచే అలంకరించబడిన సింహద్వారమును రక్షించువాడా! మణులు పొదిగిన ఈ సింహద్వారపు తలుపుల గడియ నీవే తెరువుము. సజాతీయులమగు వ్రేపల్లెవారు. పిన్నవయసువారము. మణివర్ణుడైన కృష్ణుడు మాకు, శబ్దించెడు 'పర' అను వాద్యము యిచ్చెదనని నిన్ననే మాట యిచ్చినాడయ్యా! అందులకే పరిశుద్ధమైన భావముతో కదలివచ్చినారము. ఆతనిని నిద్రనుండి మేలుకొలుపుటకు స్తోత్రము చేయవచ్చితిమి. దయచేసి నీవు మమ్ములను కాదనవద్దు. నీవే దృఢమైన యీ తలుపుల గడియను తీయుము. ఇది మా అద్వితీయమగు వ్రతము.

❖ ❖ ❖

అంబరమే, తణ్ణీరే, శోరే అరం శెయ్యుమ్

ఎంబెరుమాన్ నన్దగోపాలా! ఎళున్దిరాయ్;

కొంబనార్క్కు ఎల్లామ్ కొళున్దే! కుళవిళక్కే!

ఎంబెరుమాట్టి! యశోదాయ్! అరివురాయ్!

అంబరమ్ ఊడు అరుత్తు ఓంగి ఉలగళంద

ఉంబర్ కోమానే! ఉరంగాదు ఎళున్దిరాయ్;

శెంబొర్ కళ లడి చ్చెల్వా బలదేవా!

ఉంబియుమ్ నీయుమ్ ఉరంగలే ఓర్ ఎంబావాయ్ (17)

తాత్పర్యము : వస్త్రములను, చల్లని నీటిని, రుచికరమైన భోజనమును విరివిగా ఉదారముగా దానము చేయుటలో ప్రసిద్ధుడా! నందగోపస్వామీ! మేలుకొనుము. ప్రబ్బలితీగవలె సుకుమారులగు వ్రేపల్లె స్త్రీలందరికి చిగురువలె తలమానికమైన యశోదాదేవీ! మా అందరికి నిర్వాహకురాలా! మెలకువ తెచ్చుకొనుము. ఆకాశము, అంతరాళము ఛేదించుకొని ఎదిగి లోకములు కొలుచుకొన్న దేవతా సార్వభౌమా! ఇంకను నిద్రించవలదు. మేలుకొనుము. ఎర్రనివన్నెగల బంగారు కడియము డాకాల (ఎడమకాలు) ధరించిన బలరామా! నీ సోదరుడు నీవు, నిదిరింపక, మేలుకొనుడయ్యా!

ఇది అద్వితీయమగు మా వ్రతము సుమా!

★ **ఉన్దు మదగలిత్తన్ ఓడాద తోళ్ వలియన్**
నన్దగోపాలన్ మరుమగళే! నప్పిన్నాయ్!
కన్దమ్ కమళుమ్ కుళలీ! కడై తిరవాయ్;
వన్దెంగుమ్ కోళి అళైత్తనగాణ్, మాదవి
ప్పన్దల్ మేల్ పల్కాల్ కుయిల్ ఇనంగళ్ కూవినగాణ్;
పన్దార్ విరలి! ఉన్ మైత్తునన్ పేర్ పాడ
శెన్దామరైక్కైయాల్ శీరార్ వళై యొలిప్ప
వన్దు తిరవాయ్; మగిళ్న్దు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (18)

తాత్పర్యము : మదజలము స్రవించెడి ఏనుగువంటి బలముగలవాడు, మదమణ్రిప్పని భుజబలశాలియగు నందులవారికి ప్రియమగు కోడలా! నీళాదేవీ! పరిమళములు వ్యాపింపచేయు కేశపాశముగలదానా! తలుపు తీయవమ్మా! చూడుము! ఇంటిలోని కోళ్లన్నియు అన్నిదిక్కుల తిరుగాడుచున్నవి! మాధవీ పందిరుల రెమ్మలలో కోకిలలు పదేపదే కూయుచున్నవి. పూలబంతి చేత ధరించినదానా! నీ మేనబావయగు కృష్ణుని కీర్తించుచుండగా, ఎర్రతామరలవంటిచేతితో సౌందర్యసౌభాగ్య సూచకములగు గాజులు గలగలలాడగా, ప్రేమతో, ఉత్సాహముతో తలుపు తెరువుము.

ఇది మా భవ్యమగు వ్రతము.

కుత్తు విళ క్కెరియ క్కోట్టుక్కాల్ కట్టిల్ మేల్
మెత్తెన్ర పంచశయనత్తిన్ మే లేరి
కొత్తు అలర్ పూంగుళల్ నప్పిన్నై కొంగైమేల్
వైత్తుక్కిడన్ద మలర్ మార్పా! వాయ్ తిరవాయ్;
మైత్తడమ్ కణ్ణినాయ్! నీ ఉన్ మణాళనై
ఎత్తనై పోదుమ్ తుయిల్ ఎళ ఒట్టాయ్‌కాణ్,
ఎత్తనై యేలుమ్ పిరవాత్త గిల్లాయాల్!
తత్తువమ్ అన్రు తగవు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (19)

తాత్పర్యము : దీపపుసెమ్మెలయందు గుత్తులుగా దీపములు వెలుగుచుండగా, అందము, మెత్తదనము, పరిమళము, తెల్లదనము, మృదుత్వము అను 5 లక్షణములుగల హంసతూలికాతల్పముపై శయనించి, క్రొత్తగా పూచిన పూలగుత్తులు ధరించిన కేశపాశముగల నీలాదేవి ఉరస్సీమను నీ వక్షస్థలముపై నుంచుకొని, పారవశ్యమున వికసించిన సుకుమార వక్షముగల కృష్ణస్వామీ! ఒక మాటైనను పలుకరాదా! కాటుక కన్నుల నీలాదేవీ! క్షణకాలముగూడ నీ స్వామి విరహము సహింపలేనిదానవు! నీకిది తగునా! ఇది నీ స్వభావముగూడ కాదే! (స్వామిని మాకు దయచూపునట్లు చేయుము అని భావము).

ఇది మా భవ్యమగు వ్రతము.

ముప్పత్తు మూవర్ అమరరర్క్కు మున్ శెన్రు
కప్పమ్ తవిర్క్కుమ్ కలియే! తుయిలెళాయ్!
శెప్పముడైయాయ్! తిరలుడైయాయ్! శెత్తార్క్కు
వెప్పమ్ కొడుక్కుమ్ విమలా! తుయిలెళాయ్!
శెప్పన్న మెన్ములై! చెవ్వాయ్, చ్చిరుమరుంగుల్
నప్పిన్నై నంగాయ్! తిరువే! తుయిలెళాయ్!
ఉక్కముమ్ తట్టొళియుమ్ తన్దు ఉన్ మణాళనై
ఇప్పోదే ఎమ్మై నీరాట్టు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (20)

తాత్పర్యము : ముప్పదిమూడు కోట్ల దేవతలకు భయము, ప్రమాదము రాకమునుపే వారికి రక్షణగా ముందు నిలిచి భయము పోగొట్టెడి భుజబలముగల స్వామీ! ఆర్జవస్వభావముగలవాడా! పరాక్రమశాలీ! శత్రువులకు భయమునే కలిగించెడి నిర్మల హృదయుడా! మేలుకొనవయ్యా!

బంగారుభరిణల జంటబోలు వక్షస్సీమగలదానా! ఎర్రని అధరముగలదానా! నీలాదేవీ! లక్ష్మీ ప్రతిరూపమా! పరిపూర్ణురాలా! మేలుకో! మమ్మేలుకో! ఇపుడే, నీ స్వామిని అనుగ్రహింపచేసి, విసనకర్ర, అద్దము ఇప్పించి, స్వామితోపాటు మమ్మును మంగళ స్నానమాచరింపచేయుము.

ఏత్త కలంగళ్ ఎదిర్ పొంగి మీదళిప్ప
మాత్తాదే పాల్ శొరియుమ్ వళ్ళల్ పెరుమ్ పశుక్కళ్
ఆత్త ప్పడైత్తాన్ మగనే! అరివురాయ్!
ఊత్తముడైయాయ్! పెరియాయ్! ఉలగినిల్,
తోత్తమాయ్ నిన్ర శుడరే! తుయి లెళాయ్;
మాత్తార్ ఉనక్కు వలితులైన్దు ఉన్ వాశర్కణ్
ఆత్తాదు వన్దు ఉన్ అడి పణియు మాపోలే
పోత్తియామ్ వన్దోమ్ పుగళ్న్దు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (21)

తాత్పర్యము : పాలను నింపుటకు తెచ్చిన కుండలన్నీ పాలునిండి పైపైకి పొంగిపొరలి పోవునటుల పాలనిచ్చు ఉదారములైన బలిష్టములగు పాడియావులు లెక్కకుమిక్కిలిగా గల నందుని కుమారుడా! వేదాదులచే నిర్ధారింపబడిన ప్రమాణముగల స్వామీ! దేవతాశ్రేష్ఠుడా! లోకమున అందరికి దర్శనమీయ అవతరించిన కాంతిపుంజమా! శయ్యవిడచి లేచిరావయ్యా! నిన్ను ఎదిరించిన శత్రువులందరు నీ భుజబలమునకు ఓడి వడివడిగా నీ వాకిలి చేరవచ్చి నీ పాదముల కడనిలిచి అన్నిరకముల సేవలు చేయునట్టి రీతిలో మేమందరము నిన్ను స్తోత్రము చేయుటకు ప్రవేశించితిమి. సంకల్పించితిమి.

ఇది భవ్యమగు మా వ్రతము.

అంగణ్ మాఞాలత్తు అరశర్ అబిమాన
బంగమాయ్ వన్దు నిన్ పళ్ళికట్టిల్ కీళే
శంగ మిరుప్పార్ పోల్, వన్దు తలై ప్పెయ్దోమ్
కింగిణివాయ్ చ్చెయ్దద తామరై పూప్పోలే
శెంగణ్ శిరిచ్చిరిదే ఎమ్మేల్ విళియావో?
తింగళుమ్ ఆదిత్తియనుమ్ ఎళున్దార్ పోల్,
అంగణ్ ఇరండుంగొండు ఎంగళ్ మేల్ నోక్కుదియేల్
ఎంగళ్ మేల్ శాబమ్ ఇళిన్దు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (22)

తాత్పర్యము : రమణీయము, విశాలము అయిన భూమండలమునకు తామే అధిపతులమని విర్రవీగిన ఎందరో రాజులు నీ వలన తమ దురభిమానము పటాపంచలు చేసుకొని, నిన్ను చేరి, గుంపులు గుంపులుగా బారులుతీరి నీ మంచపు కోళ్లక్రింద పడి ఉన్నట్లు మేముకూడ చేరగలిగితిమి. చిరుమువ్వలు నోరు తెరచినట్లు, ఎర్రతామరపూల వంటి నీ అందమైన కన్నులచూపులు మెల్లమెల్లగా మా వంక ప్రసరింపచేయవా! చంద్రుడు, సూర్యుడు ఒకే పర్యాయము ఉదయించినట్లు అంతటి అందమైన రెండు కన్నులచూపులు ఒకే పర్యాయము మాపై ప్రసరింపచేసిన, మాపై యింతకాలము ఉన్న పాపములు తొలగిపోవును.

ఇది అద్వితీయమగు భవ్యమగు పాశురము.

మారి మలై ముళంజిల్ మన్ని క్కిడన్దు ఉరంగుమ్
శీరియ శింగమ్ అరివుత్తు త్తీవిళిత్తు
వేరి మయిర్ పొంగ వెప్పాడుమ్ పేర్న్దు ఉదరి
మూరి నిమిర్న్దు, ముళంగి ప్పురప్పట్టు
పోదరుమా పోలే, నీ పూవై ప్పూవణ్ణా! ఉన్
కోయిల్ నిన్రు ఇంగనే పోన్దరుళి, కోప్పుడైయ
శీరియ శింగాసనత్తు ఇరున్దు యామ్ వన్ద
కారియమ్ ఆరాయ్న్దు అరుళ్ ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (23)

తాత్పర్యము : శ్రీకృష్ణా! అతసీపుష్పవర్ణుడా! వర్షాకాలమున కొండగుహలో స్థిరముగా నిద్రించిన బలిష్ఠము, వీర్యవంతమగు సింహము, తగిన సమయమున, మేలుకొని, కన్నులు చికిలించి తీవ్రముగా చూపులు నిగుడించి, పరిమళము వ్యాపించునటుల జూలు విదిలించి, బాగుగా సాగిలబడి, దేహమును దులుపుకొని (జలదరించి) నాల్గుదిక్కుల చరించి, గర్జించి, గుహనుండి బయలుదేరి వచ్చురీతి, నీవును నీ భవనమునుండి బయల్వెడలి, జయావహము, శ్లాఘనీయము అగు అధికారిక చిహ్నమగు సింహాసనమున అధివసించి, మా అభీష్టము విచారించి కృపచేయుము.

ఇది అద్వితీయమగు మా వ్రతానుస్థానము.

★ **అన్రు ఇవ్వులగమ్ అళన్దాయ్! అడి పోత్తి**
శెన్రనంగు త్తెన్నిలంగై శెత్తాయ్! తిరల్ పోత్తి
పొన్ర చ్చగడమ్ ఉదైత్తాయ్! పుగళ్ పోత్తి
కన్రను కుణిలా ఎరిన్దాయ్! కళల్ పోత్తి
కున్రను కుడైయా ఎడుత్తాయ్! గుణమ్ పోత్తి
వెన్రను పగై కెడుక్కుమ్ నిన్ కైయిల్ వేల్ పోత్తి
ఎన్రెన్రనున్ శేవగమే ఏత్తిప్పరై కొళ్వాన్
ఇన్రు యామ్ వన్దోమ్ ఇరంగు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (24)

తాత్పర్యము : అలనాడు ఇంద్రునికి రాజ్యమీయదలచి, బలిని అణచివేయుటకు అవతరించి మూడులోకములు కొలిచిన నీ పాదములకు మంగళాశాసనము. నడచినడచి, అందమైన దక్షిణలంకను (రావణుని ఏలుబడిలోని లంకను) చేరి, అచటి రాక్షసులను సమూలముగా నాశము చేసిన నీ భుజబలమునకు జయమగుగాక! శకటాసురుని సంధులు వీడునట్లు తన్ని నాశము చేసిన నీ కీర్తికి మంగళాశాసనము. దూడరూపములోనున్న వత్సాసురుని వడిసెల రాయివలె విసరినపుడు వంగిన నీ పాదమునకు మంగళాశాసనము. ఇంద్రుడు రాళ్లవాన కురిపించగా గోపకుల రక్షణకై గోవర్ధనము ఎత్తి కాపాడిన నీ ఆశ్రితవాత్సల్యగుణమునకు మంగళాశాసనము కూకటి వేళ్లతో శత్రువులను పెల్లగించి వేయగల, నీచేతిలోని వేలాయుధమునకు మంగళాశాసనము – అనుచు ఇన్ని విధములుగా పలుకుచు, నీ వీరగాధలను స్తోత్రము చేసి చేసి, పర అనువాద్యమును పొందగోరి ఈనాడు నిన్ను చేరవచ్చితిమి. మనసు కరుగ, దయచూడుము. ఇది భవ్యమగు వ్రతము!

❖ ❖ ❖

ఒరుత్తి మగనాయ్ పిరన్దు, ఓర్ ఇరవిల్

ఒరుత్తి మగనాయ్ ఒళిత్తు వళర

తరిక్కిలాన్ ఆగి తాన్ తీంగు నినైన్ద

కరుత్తై ప్పిళైప్పిత్తు, క్కంజన్ వయిత్తిల్

నెరుప్పెన్న నిన్ర నెడుమాలే! ఉన్నై

అరుత్తిత్తు వన్దోమ్; పరై తరుదియాగిల్

తిరుత్తక్క శెల్వముమ్ శేవగముమ్ యామ్ పాడి

వరుత్తముమ్ తీర్న్దు మగిళ్న్దు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (25)

తాత్పర్యము : నారీలోకమున సాటిలేనిదను ఒకామెకు (దేవకికి) కుమారుడవై ఆవిర్భవించి, అదే రాత్రి, మరొక స్త్రీ మూర్తికి బిడ్డడవై, రహస్యముగా ఎదుగుచుండగా, సహింపచాలక, తానే స్వయముగా కీడు చేయవలెనని తలపెట్టిన కంసుని ప్రయత్నములన్నీ వ్యర్థముచేసివైచి, ఆతని గుండెలో బడబాగ్ని వలె నిలిచి జ్వలించిన ఆశ్రితవాత్సల్యా! నిన్నే ప్రార్థింపవచ్చితిమి. నీవు పర అనువాద్యము ఈయదలచితివేని, శ్రీమహాలక్ష్మి ఆశపడునంతటి ఐశ్వర్యము తదనుగుణమగు వైభవము మేము ఆనందముతోగానము చేసి మా శ్రమ తీర్చుకొందుము. ఆనందించెదము. ఇది మాకు భవ్యమగు వ్రతము.

మాలే! మణివణ్ణా! మార్గళి నీరాడువాన్

మేలైయార్ శెయ్వనగళ్ వేండువన కేట్టియేల్;

ఞాలత్తై యెల్లామ్ నడుంగ మురల్వన

పాలన్న వణ్ణత్తు ఉన్ పాంజశన్నియమే

పోల్వన శంగంగళ్, పోయ్ ప్పాడు ఉడైయనవే

శాలప్పెరుమ్ పఱైయే, పల్లాండు ఇశైప్పారే,

కోల విళక్కే, కొడియే వితానమే

ఆలిన్ ఇలైయాయ్! అరుళ్ ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (26)

తాత్పర్యము : ఆశ్రితవాత్సల్యముగల స్వామీ! మణివర్ణా మా పూర్వీకులు, పెద్దలు అనుష్ఠించిన రీతిలో మార్గశీర్ష వ్రతస్నానము చేయసంకల్పించిన మాకు కావలసిన పరికరములు ఏవని అడిగినచో చెప్పెదము వినుము. భూమండలమంతయు కంపించునటుల దద్దరిల్లచేయునటుల ధ్వనించెడి నీచేతి శంఖము పాంచజన్యముతో సరివచ్చు శంఖములు, వెడల్పు, లోతు, వైశాల్యము, ధ్వనిగల పెద్దఢంకా, మంగళదీపము, ధ్వజము, చాందినీ, ఓ వటపత్రశాయీ! ఇవన్నియు అనుగ్రహించుము.

ఇది అద్వితీయమగు మా వ్రతము.

★ **కూడారై వెల్లుమ్ శీర్ గోవిన్దా! ఉన్ దన్నై**
ప్పాడిప్పరై కొండు యామ్ పెరు శమ్మానమ్
నాడు పుగళుమ్ పరిశినాల్ నన్రాగ,
శూడగమే తోళ్ వళైయే తోడే శెవిప్పూవే
పాడగమే ఎన్రనైయ పల్కలనుమ్ యామ్ అణివోమ్;
ఆడై ఉడుప్పోమ్; అదన్ పిన్నే పార్చోరు
మూడ, నెయ్ పెయ్దు ముళంగై వళివార
కూడియిరున్దు కుళిర్న్దు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (27)

తాత్పర్యము : స్వామీ! నీతో, నీవారితో చేరముగాక చేరము అనెడి శత్రువులను జయించు పరాక్రమాదులు గల గోవిందా! నిన్ను సేవించి, గానము చేసి, పర అనువాద్యమును పొంది, మేము నీ వలన పొందెడి సన్మానగౌరవమును లోకులెల్లరు పనివడి ప్రస్తుతించు రీతిలో, మేము హస్తాభరణములు, దండకడియములు, దుద్దులు, కర్ణపుష్పములు, పాదమంజీరములు ఇత్యాదిగా చెప్పబడిన ఎన్నెన్నో ఆభరణములు ధరించెదము. తరువాత మంచి వస్త్రములు కట్టుకొనెదము. ఆ తరువాత పాలలో ఉడికిన అన్నము పూర్తిగా మునుగునటుల పాత్రలో పోసిన నేయి మోచేతుల మీదుగా జారుచుండగా, నీతో, మనవారందరితో ఆనందముగా కలసి ఆరగింతుము. ఇదియే మా కోరిక.

ఇదియే అద్వితీయము, భవ్యము అగు మా వ్రతము.

★ **కరవైగళ్ పిన్‌శెన్రు కానమ్ శేర్‌న్దు ఉణ్బోమ్!**
అరివొన్రుమ్ ఇల్లాద ఆయ్‌క్కులత్తు ఉన్‌దన్నై
ప్పిరవి పిరన్దనై పుణ్ణియమ్ నామ్ ఉడైయోమ్,
కురైవొన్రుమ్ ఇల్లాద గోవిన్దా! ఉన్‌దన్నోడు
ఉరవేల్ నమక్కు ఇంగు ఒళిక్క ఒళియాదు!!
అరియాద పిళ్ళైగళోమ్; అన్బినాల్ ఉన్దన్నై
చ్చిరుపేర్ అళైత్తనవుమ్, శీరి అరుళాదే,
ఇరైవా! నీ తారాయ్ పరై ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (28)

తాత్పర్యము : గోవిందా! ఆలమందలతో, వాటివెనుక నడచి, అడవులు చేరి, తిండి తినెదము. అట్టి జ్ఞానగంధశూన్యమైన మా గోపకులమున, నీవే అవతరించి వచ్చినంతటి గొప్పలాభము పుణ్యము పొందినవారము. ఏవిధమగు కొరతలేనివాడవు నీవు మమ్ము చేరితివి. నీతోడి ఈ సంబంధము మనకు ఇక్కడ ఏ రీతినైనను విడివడనిది. తెగనిది. తెలివి ఏ మాత్రము లేని ఆడపిల్లలము. అమాయకపు ప్రేమచే ‘గోవిందా’ అని చిన్నపేరుతో పిలిచితిమని కోపగించకు సుమా! స్వామీ! నీవే పర అను వాద్యమును ప్రసాదించుము.

ఇది అద్వితీయమగు ధన్యమగు మా వ్రతము.

★ **శిత్తం శిరుకాలే వన్దు ఉన్నై చ్చేవిత్తు; ఉన్**
పొత్తామరై అడియే పోత్తుమ్ పొరుళ్ కేళాయ్!
పెత్తమ్ మేయ్త్తు ఉణ్ణుమ్ కులత్తిల్ పిరన్దు నీ
కుత్తేవల్ ఎంగళై, క్కొళ్ళామల్ పోగాదు;
ఇత్తై ప్పరై కొళ్వాన్ అన్రుగాణ్ గోవిన్దా!
ఎత్తైక్కుమ్, ఏళేళు పిరవిక్కుమ్ ఉన్దన్నోడు
ఉత్తోమేయావోమ్; ఉనక్కేనామ్ ఆట్చెయ్వోమ్;
మత్తైనమ్ కామంగళ్ మాత్తు ఏల్ ఓర్ ఎంబావాయ్ (29)

తాత్పర్యము : తెలతెలవారకమునుపే నిన్ను చేరవచ్చి, నిన్ను సేవించి దర్శించి బంగారమువలె అపురూపములైన నీ పాదపద్మములు సేవించుటలో మా ఉద్దేశ్యము తెలిపెదము. ఆలమందలను మేపి, భోజనము చేయుటయే పరమార్థమైన మావంటివారి గోపకులమున అత్యంత సులభుడవై నీవు అవతరించితివి. ఇక నీ ఆంతరంగిక సేవలు మేము చేయదలచినవి అంగీకరించక తప్పదు. వ్రతమునకై పర అనువాద్యము తీసికొని, నిన్ను వదలి దూరముగా మేము పోము. ఇది తెలిసికొనుము. ఎల్లపుడు, ఏడేడు జన్మలకు నీతో ఉండి, నీకు మాత్రమే సేవకులుగా ఉండి, నీ సేవలు చేయుదుము. ఈ భావనకు విరుద్ధమైన కోరికలు మా దరి చేరకుండ నీవు చూచుకొనవలెను. ఇదియే మా అద్వితీయమగు వ్రతము.

★ **వంగక్కడల్ కడైన్ద మాదవనై క్కేశవనై**
తింగళ్ తిరుముగత్తు చ్చేయిళైయార్ శెన్రను, ఇరైంజి,
అంగు అప్పరై కొండ ఆత్తై, అణిపుదువై
ప్పైంగమలత్తణ్ తెరియల్ పట్టర్‌పిరాన్ కోదై శొన్న
శంగత్తమిళ్ మాలై ముప్పదుమ్ తప్పామే
ఇంగు ఇప్పరిశు ఉరైప్పార్, ఈరిరండు మాల్ వరైత్తోళ్
శెంగణ్ తిరుముగత్తు చ్చెల్వ త్తిరుమాలాల్
ఎంగుమ్ తిరువరుళ్ పెత్తు ఇన్బురువర్ ఎంబావాయ్ (30)

తాత్పర్యము : క్షీరసాగరమథనవేళ, పడవలున్న సముద్రమును చిలికిన లక్ష్మీపతి, కేశవులు, ద్వాపరమున కృష్ణునిగా అవతరించినవేళ చంద్రకళగల ముఖములుగల గోపకన్నియలు చక్కని ఆభరణములచే అందగించెడువారు, కృష్ణుని చేరి స్తుతించి, ఆ వ్రేపల్లెయందే వ్రతమునకు కావలసిన పర అను వాద్యమును పొందిరి అను విషయమును (లేదా) పొందిన విధానమును గోదాదేవి ముప్పది పాశురముల గానము చేసినది. ఆమె భూమండలమునకు అలంకారమైన శ్రీవిల్లిపుత్తూరునందు భట్టనాధుల (పెరియాళ్వారుల) పుత్రిక! ఆమె గానము చేసిన ప్రాచీన తమిళభాషలోని పాశురములు ముప్పదింటిని, వరుస తప్పక, భావము చెడక, ఈ భూమండలమున కేవలము పాశురములు చదివెడి వారైనను కొండలవంటి అందమైన నాల్గుభుజములు, ఎఱ్ఱని కన్నులు, దివ్యముఖ మండలముగల లక్ష్మీపతి కటాక్షమును ఎల్లపుడు పొంది సుఖించగలరు. ఇదియే మా వ్రతము.

❖ ❖ ❖

॥ ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః ॥

శ్రీ విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్రమ్

హరిః ఓమ్

పూర్వపీఠికా

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

వ్యాసం వసిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరాశరాత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యాసాయ విష్ణురూపాయ వ్యాసరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే వాసిష్ఠాయ నమో నమః ॥

అవికారాయ శుద్ధాయ నిత్యాయ పరమాత్మనే ।
సదైకరూపరూపాయ విష్ణవే సర్వజిష్ణవే ॥

యస్య స్మరణమాత్రేణ జన్మసంసారబంధనాత్ ।
విముచ్యతే నమస్తస్మై విష్ణవే ప్రభవిష్ణవే ॥

నమః సమస్తభూతానామ్ ఆదిభూతాయ భూభృతే ।
అనేకరూపరూపాయ విష్ణవే ప్రభవిష్ణవే ॥

॥ ఓం నమో విష్ణవే ప్రభవిష్ణవే ॥

వైశంపాయన ఉవాచ

శ్రుత్వా ధర్మానశేషేణ పావనాని చ సర్వశః ।
యుధిష్ఠిరః శాన్తనవం పునరేవాభ్యభాషత ॥ 1

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

కిమేకం దైవతం లోకే కిం వాప్యేకం పరాయణమ్ ।
స్తువన్తః కం కమర్చన్తః ప్రాప్నుయుర్మానవా శ్శుభమ్ ॥ 2

కో ధర్మస్సర్వధర్మాణాం భవతః పరమో మతః ।
కిం జపన్ముచ్యతే జన్తుర్జన్మసంసారబంధనాత్ ॥ 3

భీష్మ ఉవాచ

జగత్ప్రభుం దేవదేవమ్ అనన్తం పురుషోత్తమమ్ ।
స్తువన్నామసహస్రేణ పురుషః సతతోత్థితః ॥ 4
తమేవ చార్చయన్ నిత్యం భక్త్యా పురుషమవ్యయమ్ ।
ధ్యాయన్ స్తువన్నమస్యంశ్చ యజమానస్తమేవ చ ॥ 5
అనాదినిధనం విష్ణుం సర్వలోకమహేశ్వరమ్ ।
లోకాధ్యక్షం స్తువన్ నిత్యం సర్వదుఃఖాతిగో భవేత్ ॥ 6
బ్రహ్మణ్యం సర్వధర్మజ్ఞం లోకానాం కీర్తివర్ధనమ్ ।
లోకనాథం మహద్భూతం సర్వభూతభవోద్భవమ్ ॥ 7
ఏష మే సర్వధర్మాణాం ధర్మోఽధికతమో మతః ।
యద్భక్త్యా పుండరీకాక్షం స్తవైరర్చేన్నరస్సదా ॥ 8
పరమం యో మహత్తేజః పరమం యో మహత్తపః ।
పరమం యో మహద్బ్రహ్మ పరమం యః పరాయణమ్ ॥ 10
పవిత్రాణాం పవిత్రం యో మంగళానాం చ మంగళమ్ ।
దైవతం దేవతానాం చ భూతానాం యోఽవ్యయః పితా ॥ 10
యతస్సర్వాణి భూతాని భవన్త్యాదియుగాగమే ।
యస్మింశ్చ ప్రళయం యాన్తి పునరేవ యుగక్షయే ॥ 11
తస్య లోకప్రధానస్య జగన్నాథస్య భూపతే ।
విష్ణోర్నామసహస్రం మే శృణు పాపభయాపహమ్ ॥ 12
యాని నామాని గౌణాని విఖ్యాతాని మహాత్మనః ।
ఋషిభిః పరిగీతాని తాని వక్ష్యామి భూతయే ॥ 13
ఋషిర్నామ్నాం సహస్రస్య వేదవ్యాసో మహామునిః ।
ఛందోఽనుష్టుప్ తథా దేవో భగవాన్ దేవకీసుతః ॥
అమృతాంశూద్భవో బీజం శక్తిర్దేవకినందనః ।
త్రిసామా హృదయం తస్య శాన్త్యర్థే వినియుజ్యతే ॥
విష్ణుం జిష్ణుం మహావిష్ణుం ప్రభవిష్ణుం మహేశ్వరమ్ ।
అనేకరూపదైత్యాన్తం నమామి పురుషోత్తమమ్ ॥

అస్య శ్రీవిష్ణోర్దివ్యసహస్రనామస్తోత్రమహామన్త్రస్య, శ్రీవేదవ్యాసో భగవాన్ ఋషిః, అనుష్టుప్ ఛన్దః, శ్రీమహావిష్ణుః పరమాత్మా శ్రీమన్నారాయణో దేవతా, అమృతాంశూద్భవో భానురితి బీజమ్, దేవకీనందన స్రష్టేతి శక్తిః, ఉద్భవః క్షోభణో దేవ ఇతి పరమో మన్త్రః, శఙ్ఖభృన్నన్దకీ చక్రీతి కీలకమ్, శార్ఙ్గధన్వా గదాధర ఇత్యస్త్రమ్, రథాఙ్గపాణిరక్షోభ్య ఇతి నేత్రమ్, త్రిసామా సామగస్సామేతి కవచమ్, ఆనన్దం పరబ్రహ్మేతి యోనిః, ఋతు స్సుదర్శనః కాల ఇతి దిగ్బంధః , శ్రీవిశ్వరూప ఇతి ధ్యానమ్, శ్రీమహావిష్ణుప్రీత్యర్థే సహస్రనామ జపే వినియోగః ॥

ధ్యానమ్

క్షీరోదన్వత్ప్రదేశే శుచిమణివిలసత్ సైకతే మౌక్తికానామ్
మాలాక్లుప్తాసనస్థః స్ఫటికమణినిభై ర్మౌక్తికైర్మండితాంగః ।
శుభ్రైరభ్రైరదభ్రైరుపరివిరచితై ర్ముక్తపీయూషవర్షైః
ఆనన్దీ నః పునీయాద్ అరినళినగదాశంఖపాణిర్ముకున్దః ॥

భూః పాదౌ యస్య నాభిర్వియదసురనిలశ్చంద్రసూర్యౌ చ నేత్రే
కర్ణావాశాశ్శిరో ద్యౌర్ముఖమపి దహనో యస్య వాస్తేయమబ్ధిః ।
అన్తఃస్థం యస్య విశ్వం సురనరఖగగోభోగిగన్ధర్వదైత్యైః
చిత్రం రంరమ్యతే తం త్రిభువనవపుషం విష్ణుమీశం నమామి ॥

॥ ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ॥

శాన్తాకారం భుజగశయనం పద్మనాభం సురేశమ్
విశ్వాకారం గగనసదృశం మేఘవర్ణం శుభాఙ్గమ్ ।
లక్ష్మీకాన్తం కమలనయనం యోగిహృద్ధ్యానగమ్యమ్
వన్దే విష్ణుం భవభయహరం సర్వలోకైకనాథమ్ ॥

మేఘశ్యామం పీతకౌశేయవాసం
శ్రీవత్సాంకం కౌస్తుభోద్భాసితాఙ్గమ్ ।
పుణ్యోపేతం పుణ్డరీకాయతాక్షం
విష్ణుం వందే సర్వలోకైకనాథమ్ ॥
నమః సమస్తభూతానామ్ ఆదిభూతాయ భూభృతే ।
అనేకరూపరూపాయ విష్ణవే ప్రభవిష్ణవే ॥
సశంఖచక్రం సకిరీటకుణ్డలం సపీతవస్త్రం సరసీరుహేక్షణమ్ ।
సహారవక్షఃస్థలశోభికౌస్తుభం నమామి విష్ణుం శిరసా చతుర్భుజమ్ ॥
ఛాయాయాం పారిజాతస్య హేమసింహాసనోపరి ।
ఆసీనమంబుదశ్యామమ్ ఆయతాక్షమలంకృతమ్ ॥
చంద్రాననం చతుర్బాహుం శ్రీవత్సాంకితవక్షసమ్ ।
రుక్మిణీసత్యభామాభ్యాం సహితం కృష్ణమాశ్రయే ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

ఓం విశ్వం విష్ణుర్వషట్కారో భూతభవ్యభవత్ప్రభుః ।
భూతకృద్భూతభృద్భావో భూతాత్మా భూతభావనః ॥ **14**
పూతాత్మా పరమాత్మా చ ముక్తానాం పరమా గతిః ।
అవ్యయః పురుషః సాక్షీ క్షేత్రజ్ఞోఽక్షర ఏవ చ ॥ **15**
యోగో యోగవిదాం నేతా ప్రధానపురుషేశ్వరః ।
నారసింహవపుః శ్రీమాన్ కేశవః పురుషోత్తమః ॥ **16**
సర్వః శర్వః శివః స్థాణుః భూతాదిర్నిధిరవ్యయః ।
సమ్భవో భావనో భర్తా ప్రభవః ప్రభురీశ్వరః ॥ **17**
స్వయమ్భూః శమ్భురాదిత్యః పుష్కరాక్షో మహాస్వనః ।
అనాదినిధనో ధాతా విధాతా ధాతురుత్తమః ॥ **18**
అప్రమేయో హృషీకేశః పద్మనాభోఽమరప్రభుః ।
విశ్వకర్మా మనుస్త్వష్టా స్థవిష్ఠః స్థవిరో ధ్రువః ॥ **19**
అగ్రాహ్యః శాశ్వతః కృష్ణో లోహితాక్షః ప్రతర్దనః ।
ప్రభూతస్త్రికకుబ్ధామ పవిత్రం మంగళం పరమ్ ॥ **20**

ఈశానః ప్రాణదః ప్రాణో జ్యేష్ఠః శ్రేష్ఠః ప్రజాపతిః ।
హిరణ్యగర్భో భూగర్భో మాధవో మధుసూదనః ॥ **21**
ఈశ్వరో విక్రమీ ధన్వీ మేధావీ విక్రమః క్రమః ।
అనుత్తమో దురాధర్షః కృతజ్ఞః కృతిరాత్మవాన్ ॥ **22**
సురేశః శరణం శర్మ విశ్వరేతాః ప్రజాభవః ।
అహః సంవత్సరో వ్యాలః ప్రత్యయః సర్వదర్శనః ॥ **23**
అజః సర్వేశ్వరః సిద్ధః సిద్ధిః సర్వాదిరచ్యుతః ।
వృషాకపిరమేయాత్మా సర్వయోగవినిస్సృతః ॥ **24**
వసుర్వసుమనాః సత్యః సమాత్మాఽసమ్మితః సమః ।
అమోఘః పుండరీకాక్షో వృషకర్మా వృషాకృతిః ॥ **25**
రుద్రో బహుశిరా బభ్రుర్విశ్వయోనిః శుచిశ్రవాః ।
అమృత శ్శాశ్వతః స్థాణుః వరారోహో మహాతపాః ॥ **26**
సర్వగః సర్వవిద్భానుః విష్వక్సేనో జనార్దనః ।
వేదో వేదవిదవ్యంగో వేదాంగో వేదవిత్కవిః ॥ **27**
లోకాధ్యక్షః సురాధ్యక్షో ధర్మాధ్యక్షః కృతాకృతః ।
చతురాత్మా చతుర్వ్యూహః చతుర్దంష్ట్రశ్చతుర్భుజః ॥ **28**
భ్రాజిష్ణుర్భోజనం భోక్తా సహిష్ణుర్జగదాదిజః ।
అనఘో విజయో జేతా విశ్వయోనిః పునర్వసుః ॥ **29**
ఉపేంద్రో వామనః ప్రాంశుః అమోఘః శుచిరూర్జితః ।
అతీంద్రః సంగ్రహః సర్గో ధృతాత్మా నియమో యమః ॥ **30**
వేద్యో వైద్యః సదాయోగీ వీరహా మాధవో మధుః ।
అతీంద్రియో మహామాయో మహోత్సాహో మహాబలః ॥ **31**
మహాబుద్ధిర్మహావీర్యో మహాశక్తిర్మహాద్యుతిః ।
అనిర్దేశ్యవపుః శ్రీమాన్ అమేయాత్మా మహాద్రిధృక్ ॥ **32**
మహేష్వాసో మహీభర్తా శ్రీనివాసః సతాం గతిః ।
అనిరుద్ధః సురానందో గోవిందో గోవిదాం పతిః ॥ **33**

మరీచిర్దమనో హంసః సుపర్ణో భుజగోత్తమః ।
హిరణ్యనాభః సుతపాః పద్మనాభః ప్రజాపతిః ॥ **34**
అమృత్యుః సర్వదృక్ సింహః సంధాతా సంధిమాన్ స్థిరః ।
అజో దుర్మర్షణః శాస్తా విశ్రుతాత్మా సురారిహా ॥ **35**
గురుర్గురుతమో ధామ సత్యః సత్యపరాక్రమః ।
నిమిషోఽనిమిషః స్రగ్వీ వాచస్పతిరుదారధీః ॥ **36**
అగ్రణీర్గ్రామణీః శ్రీమాన్ న్యాయో నేతా సమీరణః ।
సహస్రమూర్ధా విశ్వాత్మా సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ ॥ **37**
ఆవర్తనో నివృత్తాత్మా సంవృతః సంప్రమర్దనః ।
అహః సంవర్తకో వహ్నిరనిలో ధరణీధరః ॥ **38**
సుప్రసాదః ప్రసన్నాత్మా విశ్వధృగ్విశ్వభుగ్విభుః ।
సత్కర్తా సత్కృతః సాధుర్జహ్నుర్నారాయణో నరః ॥ **39**
అసంఖ్యేయోఽప్రమేయాత్మా విశిష్టః శిష్టకృచ్ఛుచిః ।
సిద్ధార్థః సిద్ధసంకల్పః సిద్ధిదః సిద్ధిసాధనః ॥ **40**
వృషాహీ వృషభో విష్ణుః వృషపర్వా వృషోదరః ।
వర్ధనో వర్ధమానశ్చ వివిక్తః శ్రుతిసాగరః ॥ **41**
సుభుజో దుర్ధరో వాగ్మీ మహేంద్రో వసుదో వసుః ।
నైకరూపో బృహద్రూపః శిపివిష్టః ప్రకాశనః ॥ **42**
ఓజస్తేజోద్యుతిధరః ప్రకాశాత్మా ప్రతాపనః ।
ఋద్ధః స్పష్టాక్షరో మంత్రశ్చంద్రాంశుర్భాస్కరద్యుతిః ॥ **43**
అమృతాంశూద్భవో భానుః శశబిందుః సురేశ్వరః ।
ఔషధం జగతస్సేతుః సత్యధర్మపరాక్రమః ॥ **44**
భూతభవ్యభవన్నాథః పవనః పావనోఽనలః।
కామహా కామకృత్కాన్తః కామః కామప్రదః ప్రభుః ॥ **45**
యుగాదికృద్ యుగావర్తో నైకమాయో మహాశనః ।
అదృశ్యోఽవ్యక్తరూపశ్చ సహస్రజిదనన్తజిత్ ॥ **46**

ఇష్టోఽవిశిష్టః శిష్టేష్టః శిఖండీ నహుషో వృషః ।
క్రోధహా క్రోధకృత్కర్తా విశ్వబాహుర్మహీధరః ॥ **47**

అచ్యుతః ప్రథితః ప్రాణః ప్రాణదో వాసవానుజః ।
అపాం నిధిరధిష్ఠాన మప్రమత్తః ప్రతిష్ఠితః ॥ **48**

స్కన్దః స్కన్దధరో ధుర్యో వరదో వాయువాహనః ।
వాసుదేవో బృహద్భానుః ఆదిదేవః పురన్దరః ॥ **49**

అశోకస్తారణస్తారః శూరః శౌరిర్జనేశ్వరః ।
అనుకూలః శతావర్తః పద్మీ పద్మనిభేక్షణః ॥ **50**

పద్మనాభోఽరవిందాక్షః పద్మగర్భః శరీరభృత్ ।
మహర్ధిః ఋద్ధో వృద్ధాత్మా మహాక్షో గరుడధ్వజః ॥ **51**

అతులః శరభో భీమః సమయజ్ఞో హవిర్హరిః ।
సర్వలక్షణలక్షణ్యో లక్ష్మీవాన్ సమితింజయః ॥ **52**

విక్షరో రోహితో మార్గో హేతు ర్దామోదరస్సహః ।
మహీధరో మహాభాగో వేగవానమితాశనః ॥ **53**

ఉద్భవః క్షోభణో దేవః శ్రీగర్భః పరమేశ్వరః ।
కరణం కారణం కర్తా వికర్తా గహనో గుహః ॥ **54**

వ్యవసాయో వ్యవస్థానః సంస్థానః స్థానదో ధ్రువః ।
పరర్ధిః పరమస్పష్టః తుష్టః పుష్టః శుభేక్షణః ॥ **55**

రామో విరామో విరజో మార్గో నేయో నయోఽనయః ।
వీరః శక్తిమతాం శ్రేష్ఠో ధర్మో ధర్మవిదుత్తమః ॥ **56**

వైకుంఠః పురుషః ప్రాణః ప్రాణదః ప్రణవః పృథుః ।
హిరణ్యగర్భః శత్రుఘ్నో వ్యాప్తో వాయురధోక్షజః ॥ **57**

ఋతుః సుదర్శనః కాలః పరమేష్ఠీ పరిగ్రహః ।
ఉగ్రః సంవత్సరో దక్షో విశ్రామో విశ్వదక్షిణః ॥ **58**

విస్తారః స్థావరః స్థాణుః ప్రమాణం బీజమవ్యయమ్ ।
అర్థోఽనర్థో మహాకోశో మహాభోగో మహాధనః ॥ **59**

అనిర్విణ్ణః స్థవిష్ఠో౽భూ ర్ధర్మయూపో మహామఖః ।
నక్షత్రనేమిర్నక్షత్రీ క్షమః క్షామః సమీహనః ॥ **60**
యజ్ఞ ఇజ్యో మహేజ్యశ్చ క్రతుః సత్రం సతాంగతిః ।
సర్వదర్శీ విముక్తాత్మా సర్వజ్ఞో జ్ఞానముత్తమమ్ ॥ **61**
సువ్రతః సుముఖః సూక్ష్మః సుఘోషః సుఖదః సుహృత్ ।
మనోహరో జితక్రోధో వీరబాహుర్విదారణః ॥ **62**
స్వాపనః స్వవశో వ్యాపీ నైకాత్మా నైకకర్మకృత్ ।
వత్సరో వత్సలో వత్సీ రత్నగర్భో ధనేశ్వరః ॥ **63**
ధర్మగుబ్ ధర్మకృద్ధర్మీ సదసత్ క్షరమక్షరమ్ ।
అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుర్విధాతా కృతలక్షణః ॥ **64**
గభస్తినేమిః సత్త్వస్థః సింహో భూతమహేశ్వరః ।
ఆదిదేవో మహాదేవో దేవేశో దేవభృద్గురుః ॥ **65**
ఉత్తరో గోపతిర్గోప్తా జ్ఞానగమ్యః పురాతనః ।
శరీరభూతభృద్భోక్తా కపీన్ద్రో భూరిదక్షిణః ॥ **66**
సోమపో౽మృతపః సోమః పురుజిత్ పురుసత్తమః ।
వినయో జయః సత్యసంధో దాశార్హః సాత్వతాంపతిః ॥ **67**
జీవో వినయితా సాక్షీ ముకుందో౽మితవిక్రమః ।
అంభోనిధిరనన్తాత్మా మహోదధిశయోంతకః ॥ **68**
అజో మహార్హః స్వాభావ్యో జితా౽మిత్రః ప్రమోదనః ।
ఆనన్దో నన్దనో నన్దః సత్యధర్మా త్రివిక్రమః ॥ **69**
మహర్షిః కపిలాచార్యః కృతజ్ఞో మేదినీపతిః ।
త్రిపదస్త్రిదశాధ్యక్షో మహాశృఙ్గః కృతాన్తకృత్ ॥ **70**
మహావరాహో గోవిన్దః సుషేణః కనకాఙ్గదీ ।
గుహ్యో గభీరో గహనో గుప్తశ్చక్రగదాధరః ॥ **71**
వేధాః స్వాఙ్గో౽జితః కృష్ణో దృఢః సంకర్షణో౽చ్యుతః ।
వరుణో వారుణో వృక్షః పుష్కరాక్షో మహామనాః ॥ **72**

భగవాన్ భగహాఽఽనన్దీ వనమాలీ హలాయుధః ।
ఆదిత్యో జ్యోతిరాదిత్యః సహిష్ణుర్గతిసత్తమః ॥ **73**
సుధన్వా ఖండపరశుర్దారుణో ద్రవిణప్రదః ।
దివిస్పృక్ సర్వదృగ్వ్యాసో వాచస్పతిరయోనిజః ॥ **74**
త్రిసామా సామగః సామ నిర్వాణం భేషజం భిషక్ ।
సంన్యాసకృచ్ఛమః శాన్తో నిష్ఠా శాన్తిః పరాయణమ్ ॥ **75**
శుభాంగః శాన్తిదః స్రష్టా కుముదః కువలేశయః ।
గోహితో గోపతిర్గోప్తా వృషభాక్షో వృషప్రియః ॥ **76**
అనివర్తీ నివృత్తాత్మా సంక్షేప్తా క్షేమకృచ్ఛివః ।
శ్రీవత్సవక్షాః శ్రీవాసః శ్రీపతిః శ్రీమతాం వరః ॥ **77**
శ్రీదః శ్రీశః శ్రీనివాసః శ్రీనిధిః శ్రీవిభావనః ।
శ్రీధరః శ్రీకరః శ్రేయః శ్రీమాన్ లోకత్రయాశ్రయః ॥ **78**
స్వక్షః స్వఙ్గః శతానన్దో నన్దిర్జ్యోతిర్గణేశ్వరః ।
విజితాత్మాఽవిధేయాత్మా సత్కీర్తిశ్ఛిన్నసంశయః ॥ **79**
ఉదీర్ణః సర్వతశ్చక్షుః అనీశః శాశ్వతస్థిరః ।
భూశయో భూషణో భూతి ర్విశోకః శోకనాశనః ॥ **80**
అర్చిష్మానర్చితః కుంభో విశుద్ధాత్మా విశోధనః ।
అనిరుద్ధోఽప్రతిరథః ప్రద్యుమ్నోఽమితవిక్రమః ॥ **81**
కాలనేమినిహా వీరః శౌరిః శూరజనేశ్వరః ।
త్రిలోకాత్మా త్రిలోకేశః కేశవః కేశిహా హరిః ॥ **82**
కామదేవః కామపాలః కామీ కాన్తః కృతాగమః ।
అనిర్దేశ్యవపు ర్విష్ణుః వీరోఽనన్తో ధనంజయః ॥ **83**
బ్రహ్మణ్యో బ్రహ్మకృద్ బ్రహ్మా బ్రహ్మ బ్రహ్మవివర్ధనః ।
బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణో బ్రహ్మీ బ్రహ్మజ్ఞో బ్రాహ్మణ ప్రియః ॥ **84**
మహాక్రమో మహాకర్మా మహాతేజా మహోరగః ।
మహాక్రతు ర్మహాయజ్వా మహాయజ్ఞో మహాహవిః ॥ **85**

స్తవ్యః స్తవప్రియః స్తోత్రం స్తుతిః స్తోతా రణప్రియః ।
పూర్ణః పూరయితా పుణ్యః పుణ్యకీర్తిరనామయః ॥ **86**
మనోజవస్తీర్థకరో వసురేతా వసుప్రదః ।
వసుప్రదో వాసుదేవో వసుర్వసుమనా హవిః ॥ **87**
సద్గతిః సత్కృతిః సత్తా సద్భూతిః సత్పరాయణః ।
శూరసేనో యదుశ్రేష్ఠః సన్నివాసః సుయామునః ॥ **88**
భూతావాసో వాసుదేవః సర్వాసునిలయోఽనలః ।
దర్పహా దర్పదో దృప్తో దుర్ధరోఽథాపరాజితః ॥ **89**
విశ్వమూర్తిర్మహామూర్తిః దీప్తమూర్తిరమూర్తిమాన్ ।
అనేకమూర్తిరవ్యక్తః శతమూర్తిః శతాననః ॥ **90**
ఏకో నైకః సవః కః కిం యత్తత్పదమనుత్తమమ్ ।
లోకబన్ధుర్లోకనాథో మాధవో భక్తవత్సలః ॥ **91**
సువర్ణవర్ణో హేమాంగో వరాంగశ్చన్దనాంగదీ ।
వీరహా విషమః శూన్యో ఘృతాశీరచలశ్చలః ॥ **92**
అమానీ మానదో మాన్యో లోకస్వామీ త్రిలోకధృక్ ।
సుమేధా మేధజో ధన్యః సత్యమేధా ధరాధరః ॥ **93**
తేజోవృషో ద్యుతిధరః సర్వశస్త్రభృతాం వరః ।
ప్రగ్రహో నిగ్రహో వ్యగ్రో నైకశృంగో గదాగ్రజః ॥ **94**
చతుర్మూర్తి శ్చతుర్బాహు శ్చతుర్వ్యూహ శ్చతుర్గతిః ।
చతురాత్మా చతుర్భావ శ్చతుర్వేదవిదేకపాత్ ॥ **95**
సమావర్తోఽనివృత్తాత్మా దుర్జయో దురతిక్రమః ।
దుర్లభో దుర్గమో దుర్గో దురావాసో దురారిహా ॥ **96**
శుభాంగో లోకసారంగః సుతన్తుస్తన్తువర్ధనః ।
ఇంద్రకర్మా మహాకర్మా కృతకర్మా కృతాగమః ॥ **97**
ఉద్భవః సున్దరః సున్దో రత్ననాభః సులోచనః ।
అర్కో వాజసనః శృంగీ జయన్తః సర్వవిజ్జయీ ॥ **98**

సువర్ణబిందు రక్షోభ్యః సర్వవాగీశ్వరేశ్వరః ।
మహాహ్రదో మహాగర్తో మహాభూతో మహానిధిః ॥ **99**

కుముదః కున్దరః కున్దః పర్జన్యః పావనోఽనిలః ।
అమృతాంశోఽమృతవపుః సర్వజ్ఞః సర్వతోముఖః ॥ **100**

సులభః సువ్రతః సిద్ధః శత్రుజిచ్ఛత్రుతాపనః ।
న్యగ్రోధోదుమ్బరోశ్వత్థ శ్చాణూరాంధ్రనిషూదనః ॥ **101**

సహస్రార్చిః సప్తజిహ్వాః సప్తైధాః సప్తవాహనః ।
అమూర్తిరనఘోఽచిన్త్యో భయకృద్భయనాశనః ॥ **102**

అణుర్బృహత్కృశః స్థూలో గుణభృన్నిర్గుణో మహాన్ ।
అధృతః స్వధృతః స్వాస్యః ప్రాగ్వంశో వంశవర్ధనః ॥ **103**

భారభృత్కథితో యోగీ యోగీశః సర్వకామదః ।
ఆశ్రమః శ్రమణః క్షామః సుపర్ణో వాయువాహనః ॥ **104**

ధనుర్ధరో ధనుర్వేదో దండో దమయితా దమః ।
అపరాజితః సర్వసహో నియన్తాఽనియమోఽయమః ॥ **105**

సత్త్వవాన్ సాత్త్వికః సత్యః సత్యధర్మపరాయణః ।
అభిప్రాయః ప్రియార్హోఽర్హః ప్రియకృత్ ప్రీతివర్ధనః ॥ **106**

విహాయసగతిర్జ్యోతిః సురుచిర్హుతభుగ్విభుః ।
రవిర్విలోచనః సూర్యః సవితా రవిలోచనః ॥ **107**

అనన్తో హుతభుగ్భోక్తా సుఖదో నైకజోఽగ్రజః ।
అనిర్విణ్ణః సదామర్షీ లోకాధిష్ఠానమద్భుతః ॥ **108**

సనాత్సనాతనతమః కపిలః కపిరవ్యయః ।
స్వస్తిదః స్వస్తికృత్ స్వస్తి స్వస్తిభుక్ స్వస్తిదక్షిణః ॥ **109**

అరౌద్రః కుండలీ చక్రీ విక్రమ్యూర్జితశాసనః ।
శబ్దాతిగః శబ్దసహః శిశిరః శర్వరీకరః ॥ **110**

అక్రూరః పేశలో దక్షో దక్షిణః క్షమిణాం వరః ।
విద్వత్తమో వీతభయః పుణ్యశ్రవణకీర్తనః ॥ **111**

ఉత్తారణో దుష్కృతిహా పుణ్యో దుస్స్వప్ననాశనః ।
వీరహా రక్షణః సన్తో జీవనః పర్యవస్థితః ॥ 112
అనన్తరూపోఽనన్తశ్రీః జితమన్యుర్భయాపహః ।
చతురశ్రో గభీరాత్మా విదిశో వ్యాదిశో దిశః ॥ 113
అనాదిర్భూర్భువో లక్ష్మీః సువీరో రుచిరాంగదః ।
జననో జనజన్మాదిర్భీమో భీమపరాక్రమః ॥ 114
ఆధారనిలయోఽధాతా పుష్పహాసః ప్రజాగరః ।
ఊర్ధ్వగః సత్పథాచారః ప్రాణదః ప్రణవః పణః ॥ 115
ప్రమాణం ప్రాణనిలయః ప్రాణభృత్ ప్రాణజీవనః ।
తత్త్వం తత్త్వవిదేకాత్మా జన్మమృత్యుజరాతిగః ॥ 116
భూర్భువఃస్వస్తరుస్తారః సవితా ప్రపితామహః ।
యజ్ఞో యజ్ఞపతిర్యజ్వా యజ్ఞాంగో యజ్ఞవాహనః ॥ 117
యజ్ఞభృద్ యజ్ఞకృద్ యజ్ఞీ యజ్ఞభుగ్ యజ్ఞసాధనః ।
యజ్ఞాన్తకృద్ యజ్ఞగుహ్యమన్నమన్నాద ఏవ చ ॥ 118
ఆత్మయోనిః స్వయంజాతో వైఖానః సామగాయనః ।
దేవకీనన్దనః స్రష్టా క్షితీశః పాపనాశనః ॥ 119
శంఖభృన్నన్దకీ చక్రీ శార్ఙ్గధన్వా గదాధరః ।
రథాంగపాణిరక్షోభ్యః సర్వప్రహరణాయుధః ॥ 120

॥ సర్వప్రహరణాయుధ ఓం నమ ఇతి ॥

ఫలశ్రుతి

వనమాలీ గదీ శార్ఙ్గీ శంఖీ చక్రీ చ నందకీ
శ్రీమాన్నారాయణో విష్ణుః వాసుదేవోఽభిరక్షతు ।

ఉత్తర పీఠిక

ఇతీదం కీర్తనీయస్య కేశవస్య మహాత్మనః ।
నామ్నాం సహస్రం దివ్యానామశేషేణ ప్రకీర్తితమ్ ॥ 121
య ఇదం శ్రుణుయాన్నిత్యం యశ్చాపి పరికీర్తయేత్ ।
నాశుభం ప్రాప్నుయాత్కించిత్ సోఽముత్రేహ చ మానవః ॥ 122

వేదాంతగో బ్రాహ్మణః స్యాత్ క్షత్రియో విజయీ భవేత్ ।
వైశ్యో ధనసమృద్ధః స్యాత్ శూద్రః సుఖమవాప్నుయాత్ ॥ 123
ధర్మార్థీ ప్రాప్నుయాద్ధర్మమ్ అర్థార్థీ చార్థమాప్నుయాత్ ।
కామాన్ అవాప్నుయాత్ కామీ ప్రజార్థీ ప్రాప్నుయాత్ ప్రజామ్ ॥ 124
భక్తిమాన్ యః సదోత్థాయ శుచిస్తద్గతమానసః ।
సహస్రం వాసుదేవస్య నామ్నామేతత్ప్రకీర్తయేత్ ॥ 125
యశః ప్రాప్నోతి విపులం యాతిప్రాధాన్యమేవ చ ।
అచలాం శ్రియమాప్నోతి శ్రేయః ప్రాప్నోత్యనుత్తమమ్ ॥ 126
న భయం క్వచిదాప్నోతి వీర్యం తేజశ్చ విన్దతి ।
భవత్యరోగో ద్యుతిమాన్ బలరూపగుణాన్వితః ॥ 127
రోగార్తో ముచ్యతే రోగాద్బద్ధో ముచ్యేత బన్ధనాత్ ।
భయాన్ముచ్యేత భీతస్తు ముచ్యేతాపన్న ఆపదః ॥ 128
దుర్గాణ్యతితరత్యాశు పురుషః పురుషోత్తమమ్ ।
స్తువన్నామసహస్రేణ నిత్యం భక్తిసమన్వితః ॥ 129
వాసుదేవాశ్రయో మర్త్యో వాసుదేవపరాయణః ।
సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా యాతి బ్రహ్మ సనాతనమ్ ॥ 130
న వాసుదేవభక్తానామ్ అశుభం విద్యతే క్వచిత్ ।
జన్మమృత్యుజరావ్యాధిభయం నైవోపజాయతే ॥ 131
ఇమం స్తవమధీయానః శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితః ।
యుజ్యేతాత్మసుఖక్షాంతి శ్రీధృతిస్మృతికీర్తిభిః ॥ 132
న క్రోధో న చ మాత్సర్యం న లోభో నాఽశుభామతిః ।
భవన్తి కృతపుణ్యానాం భక్తానాం పురుషోత్తమే ॥ 133
ద్యౌః సచన్ద్రార్కనక్షత్రా ఖం దిశో భూర్మహోదధిః ।
వాసుదేవస్య వీర్యేణ విధృతాని మహాత్మనః ॥ 134
ససురాసురగన్ధర్వం సయక్షోరగరాక్షసమ్ ।
జగద్వశే వర్తతేదం కృష్ణస్య సచరాచరమ్ ॥ 135

ఇంద్రియాణి మనో బుద్ధిః సత్త్వం తేజో బలం ధృతిః ।
వాసుదేవాత్మకాన్యాహుః క్షేత్రం క్షేత్రజ్ఞ ఏవ చ ॥ **136**
సర్వాగమానామాచారః ప్రథమం పరికల్పతే ।
ఆచారప్రభవో ధర్మో ధర్మస్య ప్రభురచ్యుతః ॥ **137**
ఋషయః పితరో దేవా మహాభూతాని ధాతవః ।
జంగమాజంగమం చేదం జగన్నారాయణోద్భవమ్ ॥ **138**
యోగో జ్ఞానం తథా సాంఖ్యం విద్యాః శిల్పాది కర్మ చ ।
వేదాః శాస్త్రాణి విజ్ఞానమేతత్సర్వం జనార్దనాత్ ॥ **139**
ఏకో విష్ణుర్మహద్భూతం పృథగ్భూతాన్యనేకశః ।
త్రీన్ లోకాన్ వ్యాప్య భూతాత్మా భుంక్తే విశ్వభుగవ్యయః ॥ **140**
ఇమం స్తవం భగవతో విష్ణోర్వ్యాసేన కీర్తితమ్ ।
పఠేద్య ఇచ్ఛేత్పురుషః శ్రేయః ప్రాప్తుం సుఖాని చ ॥ **141**
విశ్వేశ్వరమజం దేవం జగతః ప్రభుమవ్యయమ్ ।
భజన్తి యే పుష్కరాక్షం న తే యాన్తి పరాభవమ్ ॥ **142**

॥ న తే యాంతి పరాభవమ్ ఓం నమ ఇతి ॥

అర్జున ఉవాచ

పద్మపత్ర విశాలాక్ష పద్మనాభ సురోత్తమ ।
భక్తానామనురక్తానాం త్రాతా భవ జనార్దన ॥ **1**

శ్రీభగవానువాచ

యో మాం నామసహస్రేణ స్తోతుమిచ్ఛతి పాండవ ।
సోఽహమేకేన శ్లోకేన స్తుత ఏవ న సంశయః ॥ **2**

॥ స్తుత ఏవ న సంశయ ఓం నమ ఇతి ॥

వ్యాస ఉవాచ

వాసనాద్వాసుదేవస్య వాసితం భువనత్రయమ్ ।
సర్వభూతనివాసోఽసి వాసుదేవ నమోఽస్తు తే ॥ **3**

॥ శ్రీవాసుదేవ నమోఽస్తు త ఓం నమ ఇతి ॥

పార్వత్యువాచ

కేనోపాయేన లఘునా విష్ణోర్నామసహస్రకమ్ ।
పఠ్యతే పండితైర్నిత్యం శ్రోతుమిచ్ఛామ్యహం ప్రభో ॥ 4

ఈశ్వర ఉవాచ

శ్రీ రామ రామ రామేతి రమే రామే మనోరమే ।
సహస్రనామ తత్తుల్యం రామ నామ వరాననే ॥ 5

॥ శ్రీరామ నామ వరానన ఓం నమ ఇతి ॥

బ్రహ్మోవాచ

నమోస్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే
సహస్రపాదాక్షిశిరోరుబాహవే ।
సహస్రనామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే
సహస్రకోటీయుగధారిణే నమః ॥ 6

॥ సహస్రకోటీయుగధారిణే నమ ఓం నమ ఇతి ॥

సంజయ ఉవాచ

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః ।
తత్ర శ్రీర్విజయో భూతి ర్ధ్రువా నీతిర్మతిర్మమ ॥ 7

శ్రీభగవానువాచ

అనన్యాశ్చిన్తయన్తో మాం యే జనాః పర్యుపాసతే ।
తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం[1] వహామ్యహమ్ ॥ 8
పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతామ్ ।
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే ॥ 9

---

1) (i) ప్రాప్తముగాని వస్తువు లభించుట 'యోగము' అందురు. ప్రాప్తించిన వస్తువును రక్షించుట 'క్షేమము' అందురు.
(ii) భగవత్స్వరూపప్రాప్తిని 'యోగము' అందురు. భగవత్ప్రాప్తి నిమిత్తము చేయబడు సాధనను రక్షించుటను 'క్షేమము' అందురు.

ఆర్తా విషణ్ణా శ్శిథిలాశ్చ భీతాః
ఘోరేషు చ వ్యాధిషు వర్తమానాః ।
సంకీర్త్య నారాయణశబ్దమాత్రం
విముక్తదుఃఖాః సుఖినో భవన్తి ॥ 10
కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్ సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥ 11

॥ ఇతి శ్రీమహాభారతే శతసాహస్రికాయాం సంహితాయాం వైయాసిక్యామ్ ఆనుశాసనికపర్వణి శ్రీభీష్మయుధిష్ఠిరసంవాదే శ్రీవిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్ ॥

❖ ❖ ❖

యదక్షర పదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తు తే ॥

❖ ❖ ❖